

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szerkesztő: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: **788.**
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése e hó 1-én lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

A reform napja.

Budapest, április 4.

Ez a vasárnap a választói reform kérdésének volt szentelve. Kőbányán és Szombathelyen egy-egy miniszter utazott a reform körül — csak körül, mert a reform lényegébe egyik se mert behatolni. — Budapesten pedig a polgárság foglalt állást az általános, titkos, egyenlő és községenként való választói jog mellett.

A nagyobb figyelem a miniszterek nyilatkozatai mellé szegődik. Nem azért, mintha Budapest polgárságának állásfoglalása nem volna súlyosabb minden miniszteri nyilatkozatnál, de azért, mert a polgárság állásfoglalása egy másodpercig sem volt kétes. Budapest polgársága már a nagygyűlést összehívó plakátokon is úgy vallott színt, hogy ahoz kétség nem fért. Legfőleg aziránt lehetett érdeklődni, hogy a reform legradikálisabb formája mellett mekkora publikum száll sikkra. Nos, a Vigadóban tartott népgyűlés impozáns is volt, méltóságos is volt. Közönségének csatlakozása mindenestre spontánabb volt, mint a két héttel korábban rendezett konzervatív gyűlésé. Ha annak fogni kellett hallgatóságot, ide önként özönlöttek a polgárok. Ha azt azért kellett rendezni, hogy legyen közönség, ezt azért kellett rendezni, hogy a közönség el is férjen. Magának a nagygyűlésnek pedig legtisztább hangja Vázsonyi Vilmos beszédéből csendült ki. Szép, politikai, meggyőző és meggyőződéssel beszéd volt s az ember legfőleg azon csodálkozik utólag, hogy ezzel a radikális meggyőződéssel Vázsonyi hogyan tudott annyira türelmes lenni az Andrássy javaslatával szemben. De felteszszük, hogy Vázsonyi egyben ma is Andrássy álláspontjával rokonszenvez: a magyar nemzeti szempontokat a radikálisabb állásfoglalásnál sem hagyja figyelmen kívül, s akkor már rendben is vagyunk.

Érdekesebb azonban a vasárnapon elhangzott két miniszteri nyilatkozat. Hieronymi Kőbányán, Székely Ferenc Szombathelyen beszélt a választói reform kérdéséről. De, ha valaki azt várta, hogy két miniszteri beszéd után némi világosság esik a kormány álláspontjára s hogy Hieronymi és Székely egyesült erővel mégis csak eloszlatathatják azt a homályt, melybe Khuen és

Tisza viaskodása a kormány igazi álláspontját borította: az hiába várt. A két miniszter megint csak kertelt s még egymással sem tudott összhangban maradni. Mert míg Székely Szombathelyen az intelligensebb munkáselem számára helyezte kilátásba a szavazati jog megadását, addig Hieronymi — a főváros ipari munkásságának leszerelése okáért — olyasfélét ejtett el, hogy a szakszervezetekben fegyelemhez szokott és kiképzett városi munkásság meg fogja kapni a szavazati jogot, ellenben a mezőgazdasági munkások nem. Ez pedig nyilvánvalóan egyszerű kortesfogás. Az ipari munkásokat akarják elszakítani a gazdasági munkásoktól s ezért a városokban az ipariaknak, a vidéken pedig — Tisza István mintájára — a gazdaságiaknak ígérnek jogokat. Hogy a kormány a választói reform megalkotásánál ilyen disztinkcióna gondolhasson, az ki van zárva. Hiszen a tulnyomóan gazdákból álló parlament százszáz kiverné azt a kormányt, mely a szocialista városi munkások javára az ő gazdasági munkásaiban fokozná az elégtelenséget.

A két miniszter tehát, egy átlátszó kortesfogáson kívül, semmit sem árult el a kormány igazi álláspontjából. Ellenben most már kétségtelen, hogy a kormány nem is akar színt vallani, míg a választások le nem zajlottak. Ahányan beszélnek, annyiféleképpen kertelnek s a hallgatóság szerint, amely előtt állnak, mindig másképpen ravaszkodnak. Radikálisok lenni nem mernek, mert akkor Tisza István nyomban szétüt közöttük; nem radikálisok lenni viszont azért nem mernek, mert akkor a választások török izzéporrá. Mit csinálnak tehát? Mást dadognak Kőbányán és mást Szombathelyen. Minden kerület és minden gyűlés számára más spanyolfaluk van, melylyel az igazságot elta- karják. Az igazságot pedig sehol sem vallják meg. Mert akkor harangoztak nekik. És mégis azt merik hirdetni, hogy a mostani választások perdöntő momentuma a választói reform kérdése lesz. Ha ez igaz, akkor hazugabb pör még nem volt Magyarországon, mint ez a választási pör lesz. A kormány, mint a fülemile-pör bírója, a választói jog követelőinek is, ellenzőinek is azt mondja: „nekem fűtyöl”. Mindkét táborból elfogadná a támogatást, de ő maga a választói reformra nem is gondol, csak arra a többségre, melyet a koronának szállítani akar.

A választói jog napja.

Nagygyűlés a Vigadóban.

Vasárnap délelőtt impozáns külsőségek közt folyt le a választójogi nagygyűlés, mely alkalomra

a Vigadó díszterme színtültig megtelt közönséggel. A nagygyűlésen első sorban a középosztályu értelmiség volt képviselve. Az elnöki emelvényen ült minden fővárosi kerület két-két bizottsági tagja, képviselve voltak a fővárosi kaszinók, Demokrata-körök, több kereskedelmi, magántisztviselői, gyógyszerészi, stb. egyesület. Nagy számmal jelentek meg a fővárosi bizottsági tagok is. A nagygyűlés elnöke *Rózsavölgyi Gyula* lett, aki mellé dr. *Vázsonyi Vilmost*, *Márkus Józsefet* és *György Istvánt* választották meg társelnökök.

Dr. *Lendl Adolf* volt az első szónok, aki néhány lelkes szó kíséretében felolvasta és elfogadásra ajánlotta az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett állásfoglaló határozati javaslatát. A határozati javaslat szerint a nagygyűlés első és legsürgősebb nemzeti reformnak vallja az általános, egyenlő és titkos választói jog megvalósítását, mert csak igazi népképviselet forraszthatja egybe az alkotmányt a néppel és csak így lehet erős, ellentállásra képes és dönthetetlen nemzeti alkotmány; mert a politika és az élet kapcsolatát csak az a parlament teremtheti meg, amelyben az élet komoly gondjaival küzdő széles néprétegek képviselői is helyet foglalnak és végül, mert döntő politikai tényezővé a polgárság csak akkor lehet, ha érezve és megértve a dolgozó polgárok nagy szolidaritását, jogtalan testvéreivel egyesül. A határozati javaslat egyúttal felhívta az ország figyelmét arra, hogy a nemzeti eszme és az értelmiség vezető szerepének hangoztatói eddig a magyarság és értelmiség várait, a városokat, a kerületi beosztással mesterségesen háttérbe szorították.

A nagygyűlés a határozati javaslatot lelkes éljenzéssel kísérte.

Kmetty Károly egyetemi tanár szólalt fel ezután, *Kmetty* felszólalásának első felét egy kis félreértés zavarta meg. Némelyek azt hitték, hogy *Kmetty* a választójogi titkossága ellen fog beszélni. Utóbb azonban ezt a félreértést sikerült eloszlatni s ettől kezdve a rokonszenvesebb figyelem kísérte a tudós egyetemi tanár fejtegetéseit.

A magyar szabadság küzdelmes történetének nevezetes napjává avatta ezt a napot az a tény — mondta *Kmetty Károly* — hogy az ország fővárosának polgársága egy nagyméretű, lelkes demonstrációval foglalt állást az általános, egyenlő és titkos szavazati jog mellett. Az egész ország népének figyelme ide van ma irányítva és milliók szívében fog örömet és élénk visszhangot kelteni az, ami itt történik, amit itt határozni fogunk. Pártkülönbség nélkül sereglettünk egybe, hogy tanúságot tegyünk arról, hogy ezt a kérdést nem pártkérdésnek, hanem a magyar nemzet egyetemes érdekü, legfőbb nemzeti ügyének tekintjük. Azok az érdekes férfiak, akik ezt a gyűlést előkészítették, azt a tanácsot adták nekem megszívlelésül, hogy ezen a gyűlésen ne ereszkezzünk a napi politika fertőjébe, hogy ne essék innen támadás egy párt ellen. (Felkiáltások: Abeszug Tisza!) A közpályán szerzett tapasztalatok, tanulmányaim, különösen pedig a sokszor rosszul alkalmazott statisztikai adatok gondos mérlegelése alapján én ma már azon az állásponton vagyok, hogy bár elvileg védhető, a nyilvános szavazati jog... (Felkiáltások: Titkos! Nagy zaj.)

Kmetty Károly: Egy félreértés okozta azt, hogy én és a közönség között türelmetlenség keletkezett. Hiszen ha én itt vagyok ezen a gyűlésen és itt ülök ennél az asztalnál, semmi kétség nem lehet az iránt, hogy én az általános, egyenlő és titkos választói jog vagyok híve! (Leles éljenzés és taps.) Hosszas megfontolás után jutottam arra az álláspontra, hogy Magyarországon gyakorlatilag egyedül a titkos szavazati jog az, amely a nemzet érdekeit szolgálhatja. Félnek a nemzetköziség elhatalmasodásától a cenzusos választói jog hívei. Nincs igazuk! A magyar szociáldemokrácia azonnal nemzeti zománcot fog nyerni, mi helyt a nemzet hatalmi szervezetében az őt megillető helyet neki biztosítjuk. (Leles éljenzés és taps.) A nemzetiségi veszedelmeket is sokkal inkább csökkenteni, semmint növelni fogja az általános, egyenlő és titkos szavazati jog, mert hiszen ha a 64%-ot kitevő magyar nemzetiségűnek adunk

szavazati jogot, ezzel nem erősítjük meg a nemzeti szavazati jogot, ezzel nem erősítjük meg a nemzeti szavazati jogot, ezzel nem erősítjük meg a nemzeti szavazati jogot. Azzal a reménységgel és kívánsággal fejezi be beszédét, hogy ez a nagygyűlés legyen kezdő baktájköve egy ellenállhatatlan mozgalomnak, amely az általános, egyenlő és titkos választói jog nagy nemzeti ügyét rövidesen teljes diadalra juttatja. (Éljen az ország és taps.)

Székely Antal a kereskedők, **Sajó József** a iparosok, **Baracs Marczel** az ügyvédek, **Zigány Zoltán** a tanítók és tanárok, **dr. Schrank Simon** az orvosok, **dr. Kreutzer Lipót** a magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak nevében csatlakozott a határozati javaslatához. Ezután **Eötvös Károly** mondott nagyhatású beszédet.

Eötvös Károly az általános, egyenlő, titkos és közvetlen választói jog mellett szólalt fel. Ha ezen a téren eredményt akarunk elérni, mindig higgadtaknak kell maradnunk. De a higgadság nem elég ide, erély is kell. A választói jognak egységnek is kell lenni, ezért elítéli a pluralitást. Ez a gondolat egyébként már meghalt, mielőtt megszületett volna. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Éljen az ország és taps.)

Várossy Vilmos volt a nagygyűlés utolsó szónoka, aki csak az öt fogadó hosszúságú eljenzés lecsilapítása után juthatott szóhoz:

Összegyűltünk mi, tisztelt polgártársaim, — mondta — a középosztály és a vezető értelmiség nevében hirdett gyűlés után, mi, az új középosztály gyermekei, mint gyermekei annak a polgárságnak, amely a rendi Magyarország összeomlásának és halálának köszönheti a maga felépülését, születését. (Éljen az ország és taps.) És mi, ennek a középosztálynak, ennek az értelmiségnek tagjai, nyilvánosan és ünnepélyesen hitvallást teszünk, hogy nincs semmi közös érzésünk azokkal, akik a középosztály nevében gyűlekeztek, de minden érzésünk, közösségünk, szolidaritásunk azoké, akikből származunk, a magyar népe, kitagadott jogtalan véreinké. (Éljen tetszés, eljenzés.) A mi jelszavunk: De profundis, mi mindnyájan a mélységből vergődünk fel a napfényre.

Akik mint a történelmi középosztály tagjai e teremben gyűlekeztek két héttel ezelőtt, sokat hangoztatták a magyarságot, a magyar hagyományt, pedig ők nem állanak magyar talajon, hiába akarják maguknak lefoglalni a hazát. Az ő gondolkodásuk bölcsője agrár nyelven szólva, a francia nacionalizmus és a porosz junkerség kereszteséből keletkezett. (Éljen tetszés és eljenzés.)

Azt mondják, hogy az általános választói jog fenyegeti a magyarság fölényét. Hogyan állunk a jelenlegi cenzusú választói joggal, amelybe olyan szerelmesekek a magyar konzervatívok. Egy szám megmond mindent. A jelenlegi választók között a magyar választók száma alig több valamivel, mint 50 százalék. Hát ez a százalék nem hozza meg a magyarság fölényét, ez már magában élő csafolata annak, mintha a mai cenzusú választói jog a magyarság fölényét biztosítaná. A döntő politikai küzdelemből a konzervatívok ki akarják rekeszteni az értelmiség legerősebb várait, a magyar városokat. A városokban a lakosság 70 százaléka magyar, míg a vármegyékben csak 48 százalék, amíg a kereskedőknek 63 százaléka magyar, az iparosoké 61, a magánüzemi alkalmazottaké 76 százalék, ezzel szemben a legalább 10 katasztrális holddal bíró földbirtokosok között csak 41 százalék a magyar. Lássuk már most, hogy a kerületek beosztásánál a magyarság és értelmiség híres bajnokai hogyan gondoskodtak a magyarságról? Budapestnek 75.000 választója van és 9 képviselőt küld az országgyűlésre. Szomszédságunkban van Pestmegye, választóinak száma kevesebb, lakossága alig valami csekélytel több és Pestmegye 15 képviselőt küld az országgyűlésre. De még könnyebben megvilágíthatjuk a városoknak ezt a gyönyörű előtérbe állítását a nemzeti kultúra és magyarság javára az alábbi kimutatással, amely szerint 1908-ban egy kerületre átlag 2711 választó esett, ugyanakkor Budapest minden kerületére átlag 7471. A ruthén, az oláh és tót választók a kétségtelenül erős, hatalmas intelligenciájú magyarsággal szemben szinte plurális választói jogot gyakorolnak, a számok szerint háromszor annyi budapesti kell ahhoz, hogy egy tót, ruthén és oláh szavazatot adjon. Az általános, titkos és egyenlő választói jog parlamentje az élet parlamentje lesz.

A konzervatív urak arról is beszéltek, hogy ők bírnak és erősek, mert szembe mernék szállani az általános választói joggal. Hát én azt a hősiességet leborulva imádnám, ha meg volna már az általános, egyenlő és titkos választói jog. (Tetszés, taps.) Elismerném annak hősiességét, aki akkor törődne a jogokkal, de ahhoz: kirekeszteni továbbra is mindazokat, akik jogokkal felruházva nincsenek, ehhez nem bátorság, csak ridegség és szivtelenség kell. (Felkiáltások: Ugy van.) Ezután a szónok rövid visszaillesztést adott a politikai multira és azt mondja, hogy a természetes egyenlőség és békés munka korszaka csak akkor következik be, ha az általános, egyenlő és titkos választói

jog friss vért, új életet visz be a társadalom kifáradt rétegeibe. Hadd végezzem be én is uraim, Istenre való hivatkozással, habár mi nem sülhöz az Istenhez imádkozunk, aki csak a cenzusú választókat és junkereket teremtett a maga képmására. A biblia megírja, hogy Isten Mózesnek megjelent a pusztában a csipkebokorban kigyuladt isteni láng alakjában. A szerény, a szürke csipkebokorban gyuladt ki az isteni láng, nem a pálmában. E csipkebokor a nép! (Eregetikus taps és eljenzés), ha benne kigyuladt az isteni láng, a nemes szenvedélye, ez a láng felperzseli az ujkori rendiséget és hamujából kulljen ki az új, szabad és polgári Magyarország. (Szünni nem akaró zajos eljenzés.)

Márkus József társelnök egyhangulag elfogadottnak jelenti ki a határozati javaslatot s a gyűlést berekeszti.

A közgyűlés a *Himnusz* hangjai mellett ért véget, mely összeolvadt a megjelent munkások ajkán fölhangzó *Marseilles*-sel.

A Feministák Egyesülete nyilatkozatot ad ki, melyben panaszkodik, hogy a vasárnapi választójogi gyűlésre a nőket egyáltalában be nem engedték, kizemelt szónokokat szóhoz nem juttatták s kijelenti, hogy **Boda Dezső** főkapitányt értesítette a gyűlésen történt inzultusokról s gyors intézkedést kért hasonló esetek ismétlődése ellen.

Hieronym a választójogról.

Hieronym Károly kereskedelemügyi miniszter a kőbányai munkapárt vasárnap délután öt órai alakuló ülésén érdekes kijelentéseket tesz az általános választói jogról. A gyűlésen **Hieronym Károly** kereskedelmi miniszterén kívül a kormány részéről megjelent **Hazai Samu** honvédelmi miniszter.

Tóth László elnöki megnyitója után **Hieronym Károly** kereskedelmi miniszter szólalt fel. Első sorban rámutatott arra a korszakra, amely az ország haladását jelentette, mert akkor nem voltak kezdő közjogi harcok és vitatkozások. De elkövetkezett az 1898-iki obstrukció, amely azóta csaknem állandó lett. Az ex-lex állapotok visszaszűntek teremtettek. Ezeknek az anarchisztikus állapotoknak a letörését megkísérelte gróf Tisza István 1904-ben.

— Le vele! — hangzott néhány felkiáltás.

Mire **Hieronym Károly** kereskedelmi miniszter azt felelte, hogy Tiszának a parlamenti rend helyreállítására irányuló törekvése azoknak az uraknak is érdekében állott, akik most ellene szólnak. Ezután foglalkozott gróf Apponyi Albert nyílt levelével, aki szerinte beismerte, hogy a függetlenségi politikának az volt a hibája, hogy nem számolt régebben a gyakorlati kivihetőséggel s az volt a baj, hogy az ország közérzete a függetlenségi párt programja mértékével mérte a függetlenségi párt kormányzati eredményeit. A koalíciós kormányzás eredménye az, hogy a pénztárak üresek, a vasuti pragmatikával lángba borították Horvátországot, a munkásbiztosító és betegsegélyezési törvény végrehajthatatlan.

Bővebben foglalkozott ezután a választói joggal s miután kifejtette azt, hogy a negyvenéves választói reform a maga korában a legliberálisabb volt, most azonban már reormra szorul, így folytatta: De 1848 óta olyan nagy átalakulás következett be (Ugy van!), úgy hogy az a törvény, mely 1848-ban igazságos lehetett, a törvény ma már nem az, mert egészen új társadalmi osztályok keletkeztek. (Ugy van!) És no tessék azt gondolni, hogy Magyarország ebben a tekintetben kivétel. Minden országban akkor keletkezett a választói jog.

Azt mondják, mondjuk meg nyíltan, hogy mi csoda választói jogot akarunk. (Halljuk! Halljuk!) De ez épen Magyarországon nagyon nehéz, mert ebben is hamis jelszavak alatt evezünk mindnyájan. (Egy van: Igazat akarunk hallani!)

Ma két választójogi javaslat áll az ország előtt: Az egyik **Kristóffy**é, (Felkiáltások: Nem kell!) ez nem kidolgozott javaslat, hanem csak egy pár szakcsba összeszedett elv, amely azonban a részletekre egyáltalában ki nem terjed. **Kristóffy** maga ezt elnevezte általános választói jognak. Pedig nem az. Mert hiszen **Kristóffy** javaslata egy millió háromszázezer embert rekeszt ki a választói jogból.

Azután az a baja **Kristóffy** választójogának, hogy csak egyetlen egy kritériumhoz köti a választójogot: az írni és olvasni tudáshoz. No már pedig egy olyan országban, ahol még ezelőtt 30 évvel a népnevelés teljesen el volt hanyagolva, ahol ma sincsen magas fok, ahol én magam számos tisztességes parasztgazdát ismerek, aki vagyonos állapotban van, de írni és olvasni nem tudnak, flagráns igaztalanság volna. (Helyeslés.)

A másik az **Andrássy gróf** javaslata.

Ez is általános választói jognak nevezi ma-

gát, holott felfogásom szerint helyesebben plurális választójognak kellene nevezni. Én azt hiszem, hogy egy becsületes kormány, amely át van hatva attól, hogy a választói reform helyes megoldásától függ Magyarországának a legközelebbi években a sorsa, az e felett a választói jogi kérdés felett általános szólammokkal túl nem teheti magát, az nem mondhatja egy szóval, hogy én ilyen választójogot csinállok, vagy amolyan választójogot csinállok, az nem mondhat egyebet, minthogy megmondja becsületesen, hogy mi csoda szempontokból fog kiindulni, mikor azt a választói jogot gondos mérlegeléssel és munkával meg fogja szerkeszteni.

Ezeket az elveket megmondta a miniszterelnök ur az első beszédében az országgyűlésben. Megmondta, hogy ő az általános választójog (Egy hang: Titkos! Zaj.) az általános választójog alapján áll és ettől csak annyiban tér el, amennyiben Magyarországának eddigi jellegét jövőre is mindnyájan fenn akarjuk tartani. Azt sem ennek a kormánynak, sem semmiféle kormánynak bünyűl fel nem lehet róni, hogy ilyen fontos kérdés megoldásába nem vakon, nem könnyelműen óhajtott belefogni. Az általános választói jogot mindenütt a városokban követelik, (Ugy van!) a vidékeken, a mezőgazdasággal foglalkozó vidékeken alig találtam valakit, aki az általános választójog mellett kardoskodott volna. (Felkiáltások: Nincsenek felvilágosítva!) Azt hiszem, hogy a választói jog reformjának egyik, nem egyetlen, de egyik legfontosabb feladata, hogy a városi értelmes munkásnépek adja meg a szavazati jogot.

De azt kértem attól a városi értelmes munkástól, hogy vajjon haszna van-e neki abból, hogyha a mezőgazdasági napszámos megkapja a választói jogot? (Felkiáltások: Hogyne!) Nincsen, mert eltörlődik az ő befolyása. (Halljuk! Halljuk!) Mert míg a **Kristóffy** javaslata szerint szakmunkás összesen 236.000 van, aki választói jogot nyer, addig mezőgazdasági munkás van 872.000. (Felkiáltások: No tessék!) Már pedig a városi szakmunkásnak, aki képzett, iskolázott ember, akit szakegyeletei arra nevelnek, hogy nagy testületekben tisztességesen, okosan viselje magát: annak a munkásnak nem érdeke az, hogy a műveletleneknek ez a nagy száma szintén szavazati joggal bírjon. (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

A munkásosztálynak tehát (Halljuk! Halljuk!) az a legnagyobb éreke, hogy hozzánk csatlakozzék. Mert mi nem vállalkozunk ugyan arra, hogy a legradikálisabb megoldással álljunk elő, de arra sem vállalkozunk, hogy reakcionárius megoldást hozunk: mi keresztül akarjuk vinni a keresztülvihetőt. A radikális megoldást pedig az urak nem fogják elérni, mert oly opozícióval fognak találkozni az országban, hogy azt, amit mi akarunk nyújtani az uraknak, azt se fogják elérni. Ennél fogva én még egyszer ismétlem és arra kérem, — hiszen jogom itt nincs, csak kérésre van módom, — bizzanak meg a mi becsületes szándékunkban. (Éljen az ország és taps.) Bizzanak meg abban, hogy az elérhető meg fogjuk csinálni mindenféle nagy ígéretek nélkül. (Éljen az ország.)

Dr. Bereczky Endre mondott köszönetet a miniszternek beszédéért s az ő javaslatára megalkották a X. kerületi munkapártot.

Kenderes Pál a szociáldemokraták nevében szólalt fel s nemcsak az ipari munkásoknak, hanem a földmunkásoknak is követelt választói jogot.

Ezután megalakították az új párt tisztikarát. Elnök lett **dr. Tóth László**. Végezetül még **Hazai Samu** honvédelmi miniszter is felszólalt röviden s mint katona azt javasolta, hogy ne sokat beszéljünk, hanem eselekedjünk.

Székely az általános választójogról.

Vasárnap délután mondotta el **Székely Ferenc** igazságügyminiszter programbeszédét Szombat-helyen s ennek a programbeszédnek is az a része a kimagasló pontja, melyben **dr. Székely Ferenc** az általános választói jogról nyilatkozik.

A gyűlés az Aréna-kertben volt. **Eber Gyula**, a munkapárt elnöke üdvözölte a minisztert, ezután **dr. Székely Ferenc** igazságügyminiszter mondotta el programbeszédét. Az első kérdés itt, mert határidőhöz kötött, a bankkérdés, továbbá az általános választójog kérdése. Az önálló bank felállításának nincs kiesinyes akadály. Ha ma arra a meggyőződésre jutunk, hogy az önálló bank nagyobb szolgálatot tesz az országnak, mint a közös bank, első kötelességünk hozzáfogni az önálló bank felállításához. Fél év alatt azonban jóra való takarékpénztárt sem lehet csinálni. Am akármily szerencsésen is oldjuk meg a bankkérdést, az ország békéjét és munkaképességét csak a választójog rendezése fogja mehozni. Teljes tisztelettel adózom mindazon meggyőződésnek, mely aggodalommal nézi a reform elé, de azt vallom, hogy nem szabad kishitűnek lenni. Én a demokráciát vallom elvemül

és mellettem szól 1848. igazsága, hogy a demokratikus választójog csak hasznára volt az országnak. Súlyt helyeztek arra, hogy megvédelmezzük a magyarországi vezető szerepét, de tegyük megelégedetté az ország minden polgárát. Híve vagyok az általános és egyenlő választójognak. (Hosszantartó élejtés.) Hogy titkos legyen-e, vagy nyílt, az nem tartozik a választójog lényegéhez, mert ez részletkérdés. Elméletileg én a titkos szavazást tartom helyesnek, de gyakorlatban megvalósíthatónak tartom a másik megoldást is, mert hiszen ha viszályt látunk egyik vagy másik megoldás nyomán, egyetlen paragraffussal segíteni lehet azon.

A miniszter végül saját reszortjáról szólott. Közli, hogy a polgári perrendtartást reformálni fogja. Meg kell alkotni a polgári törvénykönyvet. Nyilatkozik a sajtószabadságról és kijelenti, hogy az általa eszközölt több pertörvény nem választási fogás. Ebbeli intézkedései teljesen indokoltak. A szóbarát pörös ügyek oly viszonyok hatása alatt keletkeztek, amelyek ma megszűntek létezni és egyáltalában nincs ok, hogy azokat most pertraktáljuk. Áttér ezután a közigazgatási reformokra, eltilti a centralizációt és az önkormányzat kifejlesztését vallja elvül.

A miniszter beszédét éljenzés fogadta. Tegnap este a végrehajtó-bizottság, ma pedig Szombathely városa adott diszlakomát a miniszter tiszteletére.

Apponyi a 67-es föltámadásról.

Hoitsy Pál, Pápa város volt országgyűlési képviselője, a Kossuth-párt ügyvezető alelnöke vasárnap délután mondta el beszámoló és programbeszédét. A gyűlésen megjelent Apponyi Albert gróf is, Ság Manó volt képviselő kíséretében.

Hoitsy Pál beszédében azt fejtette, hogy a koalíciós kormány működését nem csupán az eredmények után kell megítélni, hanem tekintetbe kell venni, hogy milyen viszonyok között vette át a hatalmat. Hatalmi körét bizonyos korlátok közé szorította a király a hadsereg kérdésében, azonkívül gazdasági téren számolni kellett az adott viszonyokkal. A függetlenségi párt ezenkívül csak három taggal volt képviselve a kormányban. A koalíciós kormány legnagyobb érdeme az, hogy helyreállította a törvényes rendet. Ezután részletesen foglalkozott a koalíciós kormány által alkotott törvényekkel. A kormány csak most jutott volna abba a helyzetbe, hogy a függetlenségi eszméket meg is valósítja, de egyszerre oda kellett hagynia a helyét a pártütés és a király tiltó szövege miatt.

A beszámoló beszédért Mátz József iskolaigazgató mondott köszönetet s felajánlotta újból a jelöltséget Hoitsy Pálnak, aki azt elfogadta.

Általános kívánságra Apponyi Albert gróf szólalt fel. Örül Hoitsy jelölésének. A nemzeti munkapárt név alatti próbálkozás nem egyéb, mint a régi szabadelvű párt 30 éves szociális kormányzását összehasonlítja a koalíció három éves kormányzatával, konstatálja, hogy az utóbbi az eredményesebb. Nemzeti szempontból még szembetűnőbb az ellentét. Felsorolja az erre vonatkozó eredményeket. Foglalkozik a szabadelvű párt bukásával és így folytatja:

Amde ti, polgártársaim, ha olyan nagyon eredményesnek tartjátok a mi szabadelvű párti barátaink az 5 politikájukat, hogy azokból az eredményekből jogszimmet faragunk a feltámadásra, hát akkor kérdem tisztelettel, minek kellett nevüket megváltoztatni. Ezt a rejtelmet nem tudom megmagyarázni. Ennyit a szabadelvűpárt feltámadásáról.

Most nézzük a megelőzött halált. 1905-ben történt az, hogy a szabadelvűpárt a választásoknál elvesztette a többséget és 1906-ban történt az, hogy egy más kormány alatt, a mi kormányzásunk alatt irattak ki a választások. Hát ez t. barátaim nem ok arra, hogy egy párt lemondjon arról, hogy a politikai küzdelemben részt vegyen, hiszen akkor nekünk is most el kellene állanunk, mert egy más kormány vette át az ügyeknek vezetését. De mi ezt nem tesszük. (Hosszas, lelkes éljenzés.) Hát miért tette a t. szabadelvűpárt?

Én sem a halálban nem látom azt a hősiességet, mozzanatot, amely részvétet és szeretetet kelthet, sem a feltámadásnak nem látom azt az igazolását, mely arra indíthat, hogy ennek a feltámadásnak kibontott zászlaját üdvözölhessem és ahhoz csatlakozhassam. (Élénk éljenzés.) Sőt tisztelet barátaim, ha már elfogadom a nemzeti munkapártnak új címét, hát akkor azt kell mondanom, hogy ez a nemzeti munka igen gyanús körülmények közt kezdődik.

Hogy lesz-e munka, azt nem tudom. Hogy nemzeti munka lesz-e az a munka, azt erősen kétkeltem a következő okokból:

Először is ennek a munkának bevalótlan alapfeltételül tüntetik ki a lemondást. A lemondást mindazokról a nemzeti igényekről, amelyek megvalósítása erős szükségbe ütközik. Ezekről az igényekről pedig nem lehet lemondani, mert a lemondás kettőre vonatkozik, főleg a közgazdasági önállóság eszméjére és a nemzeti katonaság követelésére.

A közgazdasági önállóságról való lemondást palástolják, azt mondják, meg van nekünk a jog s ebből a jogból nem engedünk elvenni egy jótányit sem, csak nem akarunk vele élni. Ezt tiszteit barátaim, az utolsó időkben történtek után, ezt a fitegtatását a közgazdasági önállósághoz való jogfenntartásnak jobb lett volna elhallgatni, mert hiszen éppen az utolsó idő megtanított minket rá, hogy ez azon jogai közé tartozik a nemzetnek, amelyek addig állanak fel, ameddig kísérletet tesz, hogy velük éljen. De mihielyt ilyen kísérlet történik, akkor visszaperancsolják azokat a jogokat, a papírba — hogy ne mondjam a papirkosárba.

A másik, amiről akarják, hogy lemondjunk, az a nemzeti katonaság. Arról pedig, hogy a katonai élet, mely a nemzeti életnek egy olyan szükségszerű szerve, amely minden más országban, hogy úgy mondjam, csucspontját, a virágát képezi a nemzeti életnek, hogy erről egy ép nemzet lemondjon, elképzelhetetlen, ha nemzet akarunk maradni (Lelekes éljenzés és tetszés.)

Ez tehát a feltámasztott nemzeti munkának kezdete: lemondás a nemzeti gondolat külső nehézségeivel szemben, kacérkodás a nemzet benső ellenségeivel, fenyegető erőszak a nemzeti gondolat erőteljes előnyomulását képviselő politikai tényezőkkel szemben. (Élénk tetszés és éljenzés.)

És tiszteit barátaim, nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy az új kormány igazságügyminisztere, midőn a nemzetiségi izgatók ellen folyamatban lévő sajtópereket beszűntette, többek között arra is hivatkozott, hogy a perek egy része annak a hitoktatási nyelvröndeletemek köszönheti eredetét, amely ellen a nemzetiségi izgatók sajtója kikelt és azt mondja: a új kormány igazságügyminisztere hogy hiszen ezt a rendeletet maga gróf Apponyi sem akarta komolyan végrehajtani, hát akkor miért erőlködünk mi mellette?

Tisztelettel kérem a tiszteit kormányt és annak minden támogatóját, hogyha nekik az a szándékuk, hogy az országnak belső ellenségei előtt meghátráljanak, tegyék ezt a maguk számlájára, de én rá nem ennek a hadműveletnek végrehajtásában kegyeskedjek nem hivatkozni. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Én igenis ezt a rendeletet végre akarom hajtani.

Ezzel szemben bátran hivatkozhatom a mi jogszimünkre, arra a jogszimre, hogy mi ezt a zászlót, amelyet önk kezébe adtak itteni képviselőjünknek is, soha el nem hagytuk és annak alapján, amit tettünk, jogszimünk van arra, hogy a nemzet bizalma minket továbbra is támogasson és ennek a bizalomnak kifejezése lesz Hoitsy Pál győzelme, ebben a nagy értelmiségű Pápa városában.

Hosszas éljenzéssel és tapsal fogadták gróf Apponyi Albert beszédét. Dr. Kende Ádám mondott a választók nevében köszönetet gróf Apponyi Albertnek szép beszédéért. Ság Manó volt országgyűlési képviselő beszélt ezután nagy hatással.

Hajócszky Béla a függetlenségi párt elnökének záró szavaival ért véget a beszámoló beszéd.

Hát nem paktáltak el a Julián-egyesületet?

Azok számára, akik még mindig tagadják, hogy a kormány a horvátok megnyerése céljából elpaktálta a Julián-egyesületet, s ezzel együtt a horvátországi magyarság ügyét, ide igtatjuk a Magyar Távirati Iroda következő Zágrábból keltezett híret:

A napokban a daruvári kerületben levő Brdiani községben új magyar iskolát nyitottak a kormány tudta és beleegyezése nélkül, amiért a lapok heves támadásokat intéztek a kormány ellen. Makkay megyei titkár kerületi elüljáró felszólítására táviratilag közölte a kormánynyal, hogy az iskolát hatósági beleegyezés és az ő tudta nélkül nyitották meg és hogy ezért már elrendelte az iskola bezárását. Ez újabb talpapas volt. A kerületi elüljárónak ezen, legalább is késlekedő és tapintatlan eljárásáért, melylyel a kormánynak kettős kellemetlenséget okozott, egyrészt a horvát közvéleményben a hatósági hozzájárulás nélkül történt magyar iskola megnyitásáért, azután a magyar közvéleményben egy magyar iskolának önhatalmu bezárása miatt, amely intézkedésről az országos kormány csak utólag értesült, a bán táviratilag elrendelte Makkay kerületi elüljáró elhelyezését Daruvárról és a varasdi megyei hatósághoz osztotta be.

Az iskola megnyitásával tehát fölhábori-

tották a horvát közvéleményt, mely teljes okkal a paktum megszegését látta a magyar iskola megnyitásában. Az iskola bezárásával pedig fölháborították a magyar közvéleményt. A bán pedig mindenképpen kellemetlen helyzetbe került. Horvátországban haragszanak rá az iskola megnyitása miatt. Magyarországon haragszanak rá az iskola bezárása miatt. Ilyen körülmények között mi telhetett a bánról? Az, hogy elcsapta Makkayt, aki neki a dupla kellemetlenséget szerezte. Szóval sikerült kibővíteni a kanapét.

Rakodczay — horvát miniszter.

Bécsi tudósítónk távirata szerint a „N. Fr. Pr.” hiteles részről értesült, hogy dr. Rakodczay Sándor, a hétszemélyes tábla elnöke lesz az új horvát miniszter. Rakodczay kinevezését az a körülmény késleltette, hogy Khuen-Hédervary miniszterelnök nem akarta a hétszemélyes tábla elnökét a felségáruhási pör végleges befejezése előtt állásáról a horvát miniszterségre meghívni, nehogy az félreértésre adjon okot. Ez a bécsi jelentés is megerősíti azt az általános fölfogást, hogy a felségáruhási pör itéletét tisztán politikai szempontból érvénytelenítette a hétszemélyes tábla. Rakodczay tehát ezzel a cselekedetével expialta azt a „büntét”, hogy a Wekerle-kormánytól elvállalta a bán metóságot. Khuenék azonban még ezzel sem elégedtek meg, mert — mint Zágrábból táviratozzák — Vancas zágrábi főügyészt legközelebb nyugdíjazták. A nyugdíjazás a zágrábi felségáruhási pör itéletének megsemmisítésével van összefüggésben.

A románok országos választási értekezlete.

A román nemzeti párt központi végrehajtó-bizottsága által holnapra Nagyszebenbe összehívott általános választói értekezletre az ország románok lakta vidékeiről már ma rendkívül nagy számmal érkeztek a komitő tagjai és a választókerületek által kiküldött megbízottak. Illésfalvi Papp György, Mihályi Tivadar, Lukács László, Maniu Gyula, Koppa Partén és a románok számos más kitünőségén kívül különösen nagy számban jelentek meg a román papok és tanítók. A jelek után ítélve a mostani konferencia látogatottabb lesz, mint az eddig való bármelyik román országos gyűlés. A konferencia, mely előreláthatólag két napig fog tartani, holnap délelőtt 10 órakor a mandátumok igazolásával kezdi meg működését. A tanácskozás legfontosabb tárgyát a románok részéről követendő politika végleges megállapítása fogja képezni. Azonkívül hivatva lesz az értekezlet az egyes kerületekben felállítandó képviselőjelöltek névsorát megállapítani. A románok nagy vívmánynak tekintik, hogy ezt az értekezletet egyáltalán megtarthatták. 1893. óta ugyanis nem tarthattak a románok országos gyűlést, mert Hieronymi Károly, mint akkori belügyminiszter 1894-ben feloszlatta a román nemzeti pártot és minden nemzetiségi alapon álló pártgyűlést betiltott. A „Telegraphul Roman”, a nagyszebeni metropolita hivatalos lapja, örömmel konstatálja a konferencia összehívását és üdvözlí azt, mint a román nemzetiségi párt vezetőinek és a kormány közeledésének első pozitív eredményét. A lap meg van róla győződve, hogy ha ez a közeledés a kormányhoz, mely annyi jóakaratot tanusít a románokkal szemben szorosabbá válnék, a románok más téren is és nagyobb eredményeket is elérhetnének.

A horvát helyzet.

Tomasics Miklós dr. horvát bán a legközelebbi napokban Budapestre érkezik, hogy gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnökkel a horvát választójogi reformtervezetről értekezzen. A magyar kormánynyal való megállapodás után a horvát bán Bécsbe utazik, hogy a király előzetes sauctióját kieszközölje.

Nikolics Vladimir volt bánhelyettes, aki a legutóbbi horvátországi választások alkalmával három helyen, Zimonyban, Karlóczán és Ogulinban lett megválasztva, most a karlóczai kerület mandátumát tartja meg és az ogulini és zimonyi mandátumról lemond. Nikolics ma tartotta meg Zi-

monyban beszámoló beszédét, amelyben örömeinek adott kifejezést, hogy a mai Tomasiacs-kormány és a horvát-szerb koalíció között paktum jött létre. Ezzel szemben a gróf Héderváry miniszterelnök iránt, aki Horvátország viszonyát ismeri. *Nikolics* utódjául *Chavrak* Lévin mostani bányhelyettest ajánlotta, mely ajánlatot a választók egyhangulag elfogadták.

A pártkörök.

A *Justh*-pártban tegnap este, dacára a vasárnapnak, szép számban jártak fenn a tagok a pártkörben és élénk beszélgetést folytattak a választási kampányról. Ma este is igen nagy élénkség volt; a párt elnökségének több tagja járt fenn s különösen nagy érdeklődéssel hallgatták azokat a híreket, melyek szerint a választási végrehajtó-bizottsághoz az ország különböző részeiből súlyos panaszok érkeztek aziránt, hogy a függetlenségi párt mellett kitartó vasutasok mindenféle presszióknak áthelyezéssel való ijesztgetésnek és zaklatásoknak vannak kitéve. Minthogy a vasutasok politikai meggyőződésének szabadsága szabályzatokban kifejezetten biztosítva van, a beérkezett konkrét panaszok megtorlása iránt sürgősen intézkedni fognak. A vasutasokra gyakorolt presszióról szóló hírek a függetlenségi párt körében igen nagy megütközést keltenek.

A *Nemzeti Társaskörben* vasárnap este az ünnep dacára igen élénk volt az élet. A Társaskör helyiségében megjelent az este folyamán gróf *Csáky* Albin is, aki hosszasan tanácskozott *Perczel* Dezsővel, a végrehajtó-bizottság elnökével és *Zsilinszky* Mihályval, a bizottság helyettes elnökével.

Ma este több napi távollét után fent volt a klubban gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök. A miniszterelnök rövid tanácskozást folytatott gróf *Tisza* Istvánnal, aki ma este tért vissza Gesztről a fővárosba. A Társaskör tagajánlása ivén ma báró *Nopcsa* Elek és *Kálmán* Gusztáv kereskedelmiügyi államtitkár jelentkeztek a főlvtelre.

Választási mozgalmak.

Budapesten a VII. kerületben az erzsébetvárosi kiskereskedők és kisiparosok az elmúlt vasárnap délután bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a küszöbön álló választások alkalmával *Eötvös* Károly zászlója mellé sorakoznak. A *Márkus* József-párt pénteken este fél 7 órakor az Erzsébetvárosi Kör helyiségében nagygyűlést tart, amelyen felkéri *Márkus* Józsefet, a kerület képviselőjelöltjének elfogadására. A nagygyűlésen *Márkus* József nyilatkozni is fog. A jözséfvárosi munkapárt választói polgárai *Jakabffy* Imre v. b. t. tanácsost, államtitkárt léptetik fel. *Jakabffy* a nála járt pártvezetőségnek kijelentette, hogy a jelölést elfogadja.

Gróf *Andrássy* Gyula jelölése. A vasárnapi lapok másértelmű közléseivel szemben a Budapesti Tudósító illetékes helyről eredő felhatalmazás alapján jelenti, hogy gróf *Andrássy* Gyula, akit *Kassán* szombaton délután a munkapárt választmányja jelöltként proklamált, *pártonkívüli programmal* hajlandó a jelöltséget elfogadni. A jelölésnek ténye megállapodás eredménye, amely megállapodás természetesen kihat a megye valamennyi választókerületére.

Kézdivásárhely vidéki kerületében vasárnap *Polónyi* Gézát jelölték, ki a jelölést függetlenségi pártokivüli programmal elfogadta. A kerületet az elmúlt cikluson *Polónyi* Dezső képviselte *Justh*-párti programmal. Szombaton *Lévárd* is küldött ség kereste fel *Polónyi* Gézát, hogy neki a képviselőjelöltséget felajánlja. *Polónyi* abban a reményben, hogy sikerülni fog a két függetlenségi párt egyesítése, a 75-iki függetlenségi program alapján a jelöltséget elvállalta és programbeszédét április 10-én fogja megtartani Léván.

Nagykárolyban a függetlenségi választók gróf *Károlyi* Józsefet jelölték, ki a jelöltséget függetlenségi pártokivüli programmal el is fogadta. Ezzel szemben téves minden híradás, amely azt mondja, hogy gróf *Károlyi* pártokivüli 67-es programmal vállalta volna el a jelöltséget.

A *miskolci* függetlenségi párt vasárnap délelőtt a kerület volt országgyűlési képviselőjét, *Bizony* Ákóst jelölte újra az északi kerületben. *Bizony* Ákos elfogadta a jelölést és hosszabb beszédben fejtegette ki politikai hitvallását. A város déli kerületére vonatkozólag a függetlenségi párt úgy határozott, hogy nem állít külön jelöltet, hanem támogatja a demokratá párt jelöltjét, *Leitner* Adólfot. A munkapárt *Bizony*-nyal szemben *Lipcsy* Ádámot akarja felléptetni.

Mezőtúron a függetlenségi párt vasárnap dél-

után tartott szervezkedő gyűlést, amelyen a párt elnökévé dr. *Ádám* Sándort választották. Képviselőnek egyhangú lelkesedéssel *Tóth* János, volt államtitkárt jelölték.

Fiumében Zanella Richard volt képviselő a hó közepén beszámolót fog tartani. *Zanella* ezuttal új programot is fog adni, amelynek alapján a jelöltséget vállalni fogja.

A *pécskai* kerület Kossuth-párti képviselő-jelöltje *Vásárhelyi* Dezső vasárnap programbeszédet mondott. Utána *Mezőssy* Béla volt államtitkár és gróf *Károlyi* Gyula volt főispán is beszédet intéztek a választókhoz és lelkes szavakban buzdították őket, hogy a Kossuth-párt zászlaja mellett kitartsanak.

A *dombovári* kerület Kossuth-párti jelöltje, *Szluha* Pál vasárnap délelőtt mondott programbeszédet Dombóváron.

A *pinceszehelyi* választókerület legnagyobb községében Tamásiban vasárnap délelőtt tartotta a kerület 48-as függetlenségi Kossuth-pártja jelölt gyűlést, melyen óriási lelkesedéssel *Ambrozovics* Lajos nyugalmazott főispánt jelölték 48-as függetlenségi Kossuth-párti programmal. A gyűlésre az országos központ képviselőjében leutaztak *Earabás* Béla alelnök és gróf *Somesich* Tihamér volt országgyűlési képviselő, kiket a polgárság nagy lelkesedéssel fogadott. A gyűlésen, melyen 600-nál több választópolgár vett részt, *Parragh* Béla elnök meglehangú beszédben ajánlotta a kerület képviselőjelöltjéül dr. *Ambrozovics* Lajost. Dr. *Frühwirth* Jenő, a néppárt elnöke lelkes szavakban jelentette be pártja csatlakozását. Dr. *Ambrozovics* Lajos beszédében rámutatott arra a követésre méltó, példás egyetértésre, mely az ellenzéki pártok között a pinceszehelyi kerületben uralkodik és kijelentette, hogy a jelölést elfogadja. Utána *Barabás* Béla, az országos 48-as függetlenségi Kossuth-párt alelnöke tolmácsolta a párt vezérének, *Kossuth* Ferencnek üdvözlését, majd elismerő szavakkal emlékezett meg *Rátkay* Lászlóról, a kerület eddigi képviselőjéről, aki ezuttal nem vállalt jelöltséget. Ezután a jelölt értekezletéről lelkes hangú táviratban üdvözölték *Kossuth* Ferenc pártvezért. Délben banket volt. Vele szembea *Kammerer* Ernő próbálkozok munkapárti programmal, de a győzelemre semmi kilátása sincs. *Ambrozovics* a jövő vasárnap kezdi meg körújtát a kerületben. Programbeszéde alkalmával a kerület több községét *Kossuth* Ferenc, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt elnöke is meglátogatta.

A *paksi* választókerület függetlenségi és 48-as pártja ma jelölt gyűlést tartott. Mindkét függetlenségi árnyalat nagy számmal vett a gyűlésen részt. A jelölt személyében mindkét frakció meg egyezett, de a Kossuth-pártiak azt kívánták, hogy a kerület eddigi képviselője, *Mády-Kovách* János lépjen vissza a Kossuth-pártba, amely esetben a párt a jelöltet támogatja. A *Justh*-párt erre nagy lármában tört ki, végre sikerült a lármát kompromisszummal lecsillapítani, hogy *Mády-Kovách* lépjen fel pártokivüli programmal. A küldöttség hívására meg is jelent a *Mády-Kovách* a gyűlésen és programbeszédet tartott, amelynek során kijelentette, hogy a jelölést elfogadja ugyan, de ő nem hajlandó kilépni a *Justh*-pártból. Végül hangsúlyozta, hogy ha a választók így nem támogatják, úgy ő inkább félreáll. Erre újból kitört a 48-as Kossuth-párt és a *Justh*-párti választók között a zsvaj és lárna, melynek lecsillapodása után az egyik töredék *Mády-Kovách* Jánost *Justh*-párti programmal jelölte. *Mády* a jelölést elfogadta. Ezzel kitört a két 48-as párt között a testvérhárc. A Kossuth-pártiak, akik igen nagy számmal vannak a kerületben, okvetlenül állítanak jelöltet *Mády-Kovách*-al szemben. Ugyanakkor a keresztényszocialisták is értekezletet tartottak és elhatározták, hogy szintén állítanak jelöltet.

A *temesvári* munkapárt ma megalakult. *Jezsenszky* Béla megnyitó beszéde után *Stein* Emil indítványára Temesvár képviselőjelöltjévé *Návay* Lajost kiáltották ki. *Návay* táviratilag értesítették a jelölésről.

Nagyváradon a kormánypártr tegnap *Horányi* Gézát jelölte.

Marosvásárhely az első kerület Kossuth-pártja újjászervező gyűlést tartott, amelyen elnökévé dr. *Kovácsy* Albert közjegyzőt választották. Miután szűkebb bizottságot alakítottak, a kerület képviselőjévé dr. *Fonyvesi* Soma volt képviselőt jelölték egyhangulag. *Fonyvesi* a jelöltséget elfogadta.

Pécs város mandátumát tegnap küldöttség ajánlotta fel gróf *Zichy* János közoktatásügyi miniszternek. A küldöttséget *Szilgy* Tamás főispán vezette. A miniszter a jelöltséget elfogadta.

Az *ákosfalvi* kerületben a Kossuth-párti választók *Karnasz* Kálmán földbírtokost jelölték, aki a jövő héten mond programbeszédet. A munkapárt részéről dr. *Gyárfás* Elemér veszi fel vele szemben a küzdelmet a győzelem minden kilátása nélkül. A *Justh*-párti *Barcsey* Andor, a kerület volt képviselőjén kívül *Makkay* Zsigmond is pályázik a mandátumra.

Az enyingi 48-as függetlenségi Kossuth-párt tegnap nagygyűlést tartott, amelyen egyhangulag *Bakó* Józsefet, a kerület volt orsz. képviselőjét jelölték Kossuth-párti programmal.

A *nagykőrösi* függetlenségi és negyvennyolcas párt 300-as nagyválasztmánya vasárnap délután jelölt gyűlést tartott a választó polgárság rendkívül nagy érdeklődése mellett. Hosszabb eszmecsere után a választmány aként határozott, hogy *egyelőre nem dönt véglegesen a jelölés kérdésében*. A városban ugyanis az a hír terjedt el, hogy *Barabás* Béla, a kerület eddigi képviselője abban az esetben, hogyha Aradon gróf *Tisza* Istvánnal szemben megválasztanák, az aradi mandátumot tartaná meg. Határozott döntést azonban mindaddig, míg *Barabás* Bélának választát meg nem kapják, nem hoznak. A választó polgárság abban az esetben, ha olyan helyzetbe kerülne, hogy *Barabás* Bélát nem jelölhetné, úgy egyöntetűen *Bakó* József református lelkészt, az enyingi választókerület volt orsz. képviselőjét jelöli.

Székesfehérváron ifj. *Ugron* Gábor Kossuth-párti jelölttel szemben a kormánypárt *Ugron* Zoltánt jelölte, akinek azonban a megválasztásra semmi kilátása sincs.

A *hajduböszörményi* függetlenségi és 48-as párt ma délelőtt jelölt gyűlést tartott. Előzőleg a nagyválasztmány tartott ülést, azonban a jelölt személyében nem tudtak megállapodni. A pártgyűlésen a jelölés elhalasztását indítványozták, azonban *Friedrich* Lajos és *Szabó* Márton *Benedek* János volt képviselőt ajánlották a kerület képviselőjének, amit dr. *Szél* alelnök elfogadott és *Benedek* képviselőjelöltnek jelentette ki. A gyűlést *Kálmán* Lajos elnök azzal zárta be, hogy mivel a jelöltet ellenzők a határozat hirtelen kimondása miatt véleményét nem mondhatták, új jelölt gyűlést hív egybe, ha azt tizen írásban kérelmezik.

A *gyulai* 48-as párt ma másodizben gyűlt össze, hogy a kerületben jelöltet állítson. Titkos szavazás útján *Névéry* Albert pártelnök, dr. *Simonka* György, *Döry* Pál volt főispán és dr. *Bereányi* Ármán ügyvéd és *Schiffert* József, a kerület eddigi képviselője közt szavaztak meg a szavazatok. *Névéry* Albert, bár a legtöbb szavazatot nyerte, kijelentette, hogy abszolút többsége nem lévén, a jelöltséget ezidőszert nem fogadja el. A gyűlésen elhatározták, hogy vasárnap újabb jelölt gyűlést tartanak.

A *szekszárdi* kerület választóinak küldöttsége ma felkereste Budapestet gróf *Baththyány* Tivadart, hogy neki a képviselőjelöltséget felajánlja. *Baththyány* a jelöltséget elfogadta és megígérte a küldöttségnek, hogy legközelebb leutazik a kerületbe és ott fogja kifejezni programját. Beszédében különben ismét kirohant *Kossuth* Ferenc és gróf *Apponyi* Albert ellen.

Bárádon a Kossuth-párti választók egy része vasárnap *Szabó* József bárándi ref. lelkészt kiáltotta ki képviselőjelöltnek. Ellenjelöltje *Nadányi* Károly lesz ugyancsak Kossuth-párti programmal. *Topolyán* dr. *Rényi* József üdvözölte *Justhot*, aki elismeréssel emlékezett meg *Baloghy* Ernő elvűhűségről és őt újra az újverbácsi kerület képviselőjéül ajánlotta. *Topolyáról* *Justh* Gyula *Kishegyesre* utazott, ahol zajosan ünnepelték *Kishegyesről* Kedden reggel folytatja *Justh* Gyula körújtát a *kerényi* kerület legnagyobb községében: *Kossuthfalvára*.

Nagyszalontán gróf *Tisza* Kálmán tegnap programbeszédet mondott, amelyben szidta a koalíciót és dicsérte bátyját, gróf *Tisza* Istvánt. Kevesen éljenek neki.

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

Budapest, április 4.

A vám- és kereskedelmi konferencia. A vám- és kereskedelmi konferencia vasárnap délelőtt tíz órakor ült össze *Roessler* lovag külügy ösztályfőnök elnöklésével, hogy a tárgyalat kereskedelmi szerződésbeli tervezetekben a végső simításokat elvégezze. Az ülés s egyszersmind a vám- és kereskedelmi konferencia mostani tárgyalásai déiben véget értek. A konferencia osztrák résztvevői már vasárnap visszautaztak Bécsbe, *Riedl* Richard kereskedelmiügyi ösztályfőnök kivételével, akinek a magyar kereskedelmiügyi minisztériumban még elintézni való dolga van.

Az új államtitkárok. Megirtuk, hogy a király *Kálmán* Gusztáv miniszteri tanácsost és dr. *Stelina* József miniszteri tanácsosi címmeel felruházott államvasuti igazgatót államtitkárokká kinevezte. A hivatalos lap vasárnap száma közli a kinevezést.

Végzetes urlovaglás.

— Czárán Zoltán súlyos balesete. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 4.

Az április harmadikának dátumát véres betűkkel jegyezte be a magyar versenyeport történetébe az a végtelenül sajnálatos és súlyos baleset, melynek áldozata Czárán Zoltán, a népszerű, bravuros urlovas, az uritársaságok kedvelt tagja, akit felesége Paulay Erzsike révén szájak fűznek a főváros művészvilágához is.

A vasárnapi borusnak indult délután óriási tömegben zárandokoltak Alagra a boldog pestiek. Az urlovas-mítting ötödik napjának főeseménye az Alagi nagy akadályverseny volt a vonzó erő. A tizenötezer korona díjjal jutalmazott verseny eredményére kíváncsiak nyolcz különvonalat tömtek meg szüntől, nem számítva az autók és kocsiak végtelennek látszó sorozatát, mely állandó porfellegbe borította az alagi országutat.

A nagy alagi díj startja szokatlanul nagy mezőnyből alakult. Indulásra készen álltak Paff (Fries), Venus (Csompora), Lovely (Healy), Petronella (báró Neimans), Pengő (Huyber), Ferroniere (Dillon), Polpella (Huxtable), Flapdoodle (Rémes), Halupsa (Mc. Giugan). És Triumvir nyergében Czárán Zoltánnal.

Az első tribünugrás után jövő angol ugrásnál kis incidens történt: Halupsa lovasa, Mc. Giugan a délafrikai sampion szoké lebukott. Csak apró horzsolásokat szenvedett.

Ezután a baleset után a lovak még erősebb iramban vágattak a vizes árok felé. A három vezető lo Triumvir, Paff, és Polpella szinte egyszerre szeltek át a másfélméter magasságu deszkafal feletti levegőt és már az utánuk száguldó lovak is ugráshoz készültek, amikor a lo és lovas gomolyg közepette valami incidens történt. A verseny-nézők falanksza a másodpercznek ezen százezernyi pillanatában távesővek ívegeit szegezték a színhely felé, majd rémes kiáltás zongolt fel: — Triumvir felbukott, Czárán leesett!

Az ártikulálan állítások és sápadt arcok kétségbeesésből, a vizes árok felé rehanó, halálra ijedt tömeg odavetett megrökönyödéséből a higgadtabbak kihámozták a valót, hogy Triumvir, a Dávid-istálló gyöngye, megbetlott és Czárán kibukott a nyeregéből. S mielőtt a rémült raj zsongva, ordítva gomolygott a vizes árok felé, az alatt a Triumvir után következő lovak vadul robotgáltak keresztül a szerencsétlenül járt urlovason és lován.

Czárán Zoltán bukás közben a vizes árok toroklathoz csapódott és eszméletét azonnal elvesztette. Ott feküdt halotthaloványon, vérezen, magánkülső állapotban. A lova feltápaszkodott és elfutott; sokáig kószált a felsőpályán, míg a lovaszfiúk elfogták.

A szerencsétlenség felé rohanók élén, kocsin vágatott dr. Koszka Emil pályaorvos és az inspekziós mentő-kocsi Balassa István pályaorvossal. Nyomában istállótulajdonosok, urlovasok, katonatisztek, professzionátusok és publikumbeliek beláthatatlan tömege. A tribünök alján újabb tömeg Czáráné Paulay Erzsike körül hullámszik. A szerencsétlen fiatalasszony kétségbeesetten sírúzkodik:

— Zoltán! Zoltánhoz akarok!

Minden áron ki akart rohanni a pályára, de lábai mintegy gyökeret vertek az ijedségtől. Mellette állott ödesanyja, ugyancsak teljes kétségbeesésben majd egymás nyakába omolva zokogtak. Krause Károly urlovas vizsgáltta őket és később hozzájuk sietett gróf Pejacsevic Albert is. A mentőkocsi czalatt lassu léptekkel megindult a mázsáló felé. A kocsiiban az orvoson kívül bent volt Czárán János is, a szerencsétlenül járt urlovas testvéröccse, aki a bukás láttára magából kikelve rohant bátyjához és az elsők közt volt, aki a katasztrófa színhelyére ért.

A mázsálót valóságos embergyűrű vette körül és szívszorogva kérdezték egymástól:

— Meghalt? Meghalt?

Az orvosi szoba elől alig tudták hátrább szorítani a részvételtjes és meghatott népet, hogy helyet adjon az érkeztetteknek. Hordágyon vitték be Czárán az orvosi szobába, ahova csak testvéröccsét, Rohonczy Gidát és gróf Pejacsevic Albertet bocsátották be.

Ezalatt pedig a katonabanda vígan fujta a „Gyerekek kinek pénze nincs” kezdetű indulót, míg a tömeg püsszegése elhallgattatta a zenét.

Az orvosok a súlyosan sérült körül foglalatokodtak. Czárán arca nem vértett, szemé körül volt csak egy kis daganat, de a nehéz és szagotott lélegzésből meg lehetett állapítani, hogy a baj aggasztóan komoly. Dr. Koszka behatóan meg-

vizsgálta és konstata, hogy az urlovas crös és rendkívül súlyos agyrázkódást szenvedett.

A mázsaházból elsőnek Rohonczy Gida jött ki, aki megnyugtatta a tömeget, hogy Czárán még él. Majd a telefonhoz sietett és kihívta a mentőket és telefonált Barta egyetemi tanárnak, hogy automobilon jöjjön rögtön Alagra. Czárán Zoltánnal ezalatt utat tört magának a tömeg közt és a mázsáló ajtajához rohant. Itt azonban nem akarták beengedni. Kétségbeesett dulakodás keletkezett.

— Ereszsenek a férjemhez! Zoltánhoz akarok! — kiáltotta a szerencsétlen asszony. Ebben a pillanatban lépett ki az ajtón Inkey Antal, az Urlovas Szövetkezet elnöke:

— Elnök ur, az isten szerelmére, — szóljon, mi van a férjemmel?

Inkey néhány vizsgálatot mondott, de Czáránról félremagyarázta.

— Meghalt! — sikoltotta. — Tudom, hogy meghalt, azért nem eresztenék hát hozzá!

Végre is be kellett vinni a szobába, ahol hordágyon élettelenül feküdt férje. Csak nagynehezen lehetett visszatartani, hogy oda ne rohanjon hozzá. Az orvosok megnyugtatóra megmutatták neki, hogy a szíve ver és lélegzik is, tehát nem halt meg.

A mentők automobilja este 8 órára érkezett ki és dr. Fiala orvos felügyeletével átszállították Czárán Revesz tréner házába. Ápolás alá vették, de eszmélete nem tért vissza.

Az orvosok ma reggel tüzetesen megvizsgálták Czárán és megállapították, hogy a felső koponyán hatalmas zúzódást szenvedett, az orrcsontja eltört, a felső és alsó ajka teljesen összeroncsolódott, ezenfelül súlyos agyrázkódás érte. Azt, hogy van-e belső vérzés, még nem lehetett megállapítani. Külsőleg, amennyire meglehetett vizsgálni, még több súlyos zúzódást és bordatörést állapítottak meg. A beteg egész éjjel hörgött és az orvosok több ízben injekciót alkalmaztak. Rendkívül aggasztó, hogy eszméletét még a mai délelőtt folyamán sem nyerte vissza egy pillanatra sem. Az orvosok ezt rossz jelnek veszik és belső vérzéstől félnék. A doktorok kijelentése szerint Czárán Zoltán állapota felette súlyos, de e pillanatban nem lehet még megállapítani, hogy bukásának mily mértékben és mennyire lesznek végzetes következményei.

Dr. Barta és kezelőorvosa dr. Medgyessy biznak abban, hogy Czárán Zoltán sikerül megmennteni az életnek. Csak az a folytonos eszméletlen kívüli állapot nagyon aggasztó. Délután és estefelé állapotában némi javulás állott be.

*

Köztudomásu, hogy Czárán Zoltán a versenyekben mindig fogpiszkálót vagy szipka tollszárat szerített az ajkai közé, hogy ugrásnál, vagy bukásnál el ne harapja a nyelvét. Most is így tett és a fogpiszkálót az orvosok meg is találták a szájában.

*

Czárán bukása után történt a harmadik szerencsétlenség a Nagy alagi befutása közben. Az utolsó gátnál Huxtable lovas lebukott Polpeltáról. Borzasztó csunya bukásnak látszott az első pillanatban, de szerencsére a többi lo lovasa még idején észrevette a gátnál fekvő maradt szoké és lovaikkal meg kikerülhették. Huxtable, eszhamar magához tért és maga jött be. Az orrán és homlokán szenvedett kisebb zúzódásokat.

*

A délelőtt folyamán rendkívül sokan érdeklődtek a nagybeteg urlovas állapota iránt. Valóságos megostromolta az érdeklődő közönség a dunakeszi telefont és állandóan volt harmincz-negyven előjegyzése a központnak a dunakeszi vonalra. Többen a szerencsétlenül járt sportsman ismerősei és jóbarátai közül kiutaztak Alagra, hogy személyesen érdeklődhessenek.

Este nyert értesüléseink szerint a népszerű urlovas állapota ugyan még mindig aggasztó, ámde felgyógyulásához a remény mindinkább növekszik. Az orvosok abból, hogy teljes eszméletnél van a beteg, azt következtetik, hogy az agyrázkódás nem oly súlyos, mint amilyennek eleinte hitték. Budapestről folytonosan érkeznek távirati és telefontudakozódások a beteg helyzeté felől.

KÜLFÖLD.

Péter király Konstantinápolyban. Péter szerb király tegnap délelőtt Pasticz miniszterelnökkel, Milovanovic külügyminiszterrel és nagy kísérettel Konstantinápolyba érkezett. A pályaudvaron üdvözlésre megjelentek V. Mohamed szultán és a trónörökös. A szerb himnusz hangjai mellett szállt ki Péter király a vasúti kocsiából és a szerbek élén üdvözölték. A diszszázad megszemlélése után a miniszterek és kíséretük kölesönös bemutatása után az uralkodók a szultáni yachtra szálltak és a

Dolma-Bagdse palotába, aztán pedig a yildizbéli Merassim-kioszkba mentek, ahol Péter király lakosztálya van. Esto a szultán palotájában családi ebéd volt.

Belgrádi jelentések szerint Szeromjanikov Leonid orosz anarchista merényletet tervezett Péter király élete ellen. Szeromjanikov Odesszából egy magyar hajón Szamovizba ment, de a bolgár rendőrség megtette a megfelelő óvintézkedéseket. Erre a merénylethirre vonatkozólag a bolgár távirati ügynökség jelenti: A reni-i orosz rendőrség értesítette a szófia rendőrséget, hogy egy gyanus ember utazott Szomovizba. Erre a bolgár rendőrség letartóztatta ezt a Szeromjanikov nevű embert, de csakhamar szabadon bocsátotta, miután megállapította, hogy ez az állítólagos anarchista semmi gonoszt nem tervezett, hanem tudós, aki csak kissé különösen viselkedik.

Tizenkét hadihajó, Szerbia zászlójával díszítve sortüzzel fogadta az idegen uralkodót. Dolma-bakcsében a két uralkodó a török hercegek jelenlétében, hosszabb beszélgetést folytattak. Majd ezután a szultán elkísérte a szerb királyt a Merazim-kioszkba, ahol a lakosztálya van.

A szultán Péter szerb királynak a Hamedan-rondet, Péter király a szultánnak és a trónörökösnek a Karagyorgye-rondet adományozta a briliánsokkal.

Kinos incidens a francia szenátusban. A francia szenátus legutóbbi ülésén kinos incidens történt. Brun hadügyminiszter éppen a fiatal royalista Real de Sarde interpellációjára válaszolt, amikor a hallgatóság közül valaki odakiáltotta:

— Hangosabban, miniszter ur, aki megbecsteleníti a francia hadsereget, az hangosabban beszéljen!

Mindenki a hang irányába indult s az elnök hiába esengetett, képtelen volt az izgalmat lecsendesíteni. Utóbb megtudták, hogy a közbekiáltó Vaugeron, a „L'Action Française” royalista újság szerkesztője volt. Letartóztatták, de igazolás után szabadon bocsátották.

A vasárnap krónikája.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 4.

Megszokott, de érdekes jelenség, hogy munkamentes ünnepnapokon sokszorosan több az élettől megváltó emberek, halálönkentesek és balesetben pusztulók száma, mint hétköznapi napokon. Talán jobban ráérnek ilyenkor a kétségbeesett elkiszteneciák a szomorú élet feletti elkeseredésre és filozofálásra. Valami ilyesfajta oka lesz ennek a jelenségnek. Talán hozzájárul ehhez a szünnepokon bőségesen fogyó alkohol is. Ki tudja. Teledjenek meg erre a vasárnap krónikája fejezetei.

I. Meghalt a barátnője után.

A szombaton öngyilkossá lett szegény kis Margittay Mergit példájának követője akadt. Vasárnap este agyonlőtte magát Logody-utca 73. számú lakásán Akter Anna, Akter Sándor nyugalmazott pénzügyi tanácsos 21 éves leánya. — Hét óra után eltiunt a nappali szobából, ahol az egész család együtt ült s mintegy tíz perczig volt távol, amikor egyszerre nagy lövés zaja riasztotta fel a házbelleket. A dördülés a lépcsőházból hangzott. Elsőnek Jolán rohant ki. A lépcsőházban találta nővérét, aki Browning-revolvert szorongatott a kezében s abban a pillanatban másodszor is a szájába lött. Vértől elboritva esett össze. Nyomban a mentőket hívták segítségül. A mentők automobilon siettek az eset színhelyére, de mire oda megérkeztek, a boldogtalan teremtés meghalt. Nagy izgalmában először a levegőbe lött, a második golyó azonban a szájpalláson keresztül az agyába furdott. A revolvert bátyja íróasztalának a fiéjából vette ki. Levetet nem hagyott hátra. Az öngyilkos leány vagyonszülők gyermeke. A fiatal leány öngyilkossága nagy megdöbbenést és mély részvétet keltett Budán, ahol az előkelő társadalomban nagyon szertették az intelligens nagyműveltségű Akter-leányokat.

II. Halálós zuhanás.

Vida Sándor 58 éves földmives, aki csak nemrég jött fel Mezőtúrról Budapestre, hogy munkát keressen, vasárnap hajnalban lebukott az Ilona-utca 8. szám alatt épülő ház emeletéről és meghalt. A munkás, aki az épülő ház csupasz falai között lakott, szombat este két társával, Széchi Istvánnal és Csurgó Sándorral borozni ment a Plébánia-utca 4. szám alatt levő vendéglőbe. Hajnal volt, amikor kapatosan szükségükükre visszatértek. Hálólhelyükhöz fahid vezetett. Vida a hidon mintegy négy méter magasságból elvesztette egyensúlyát és oly szerencsétlenül bukott le, hogy nyom-

ban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

III. A meglagadott férfi.

A legmegrázóbb *Neuhauser* Sándor 50 éves fővárosi hivatalnok tragédiája. *Neuhauser* 1886. óta volt a fővárosi szolgálatában és 1903. óta a VII. kerületi előjáróság adóhivatalában, miut pénztártiszt volt alkalmazva. Mindenki pontos, lelkiismeretes hivatalnoknak ismerte, de boldogtalan családi életet élt és a felesége a mult esztendőben felnőtt gyermekeivel együtt itt hagyta és Amerikába költözött, ahol Washington-Tacornóban egy cégnél kapott alkalmazást. *Neuhauser* azóta buskomor volt, mert rajongásig szerette feleségét és gyermekeit. Több levelet írt az asszonynak és hívta, hogy jöjjön vissza hozzá. A válasz azonban mindig csak elutasító volt. A szerencsétlen ember az utóbbi időben már azzal a tervvel foglalkozott, hogy otthagyja állását és kimegy a felesége után Amerikába. Ezt meg is írta feleségének, aki most válaszolt. Azt írta, hogy ne utazzék utána, mert sem ő, sem a gyermekei nem kívánják látni. Ez a levél borzasztóan elkésérette *Neuhauser*t. Két nappal ezelőtt elköltözött Nagydófa-utca 25. számú lakására és Mátrai Sándor néven a Nemzeti szálloda II. emeletén levő 38. számú szobát bérelte ki. A hivatalába se ment már két nap óta, tegnap este aztán bezárkózott szobájába és jobbhálautékon lőtte magát. Nyomban meghalt.

IV. Öngyilkos idegbajos.

Schreiber Viktor pénzügyminiszteri tanácsos 43 éves felesége, *Nagy* Irma, már régebbi idő óta idegbajos volt s Vörösmarty-utca 14. számú lakásán állandóan felügyelet alatt tartották. Tegnap délután hat óra tájban az uriaszony kirohant a lakásából és az első emeletről az udvarra ugrott. Súlyos sérüléseket szenvedett, a mentők a Szent János-kórházba vitték, ahol ma reggel meghalt. Valószínű, hogy a beteg asszony idegrohamában lett öngyilkos.

V. Ellúnt életunt.

Szombaton este *Schmidt* Mihály fakeskedő Liszt Ferenc-ter 6. számú irodájában egyik hivatalnokárak, *Merkler* Bélának az asztalán egy papírlapot talált, amelyre a következő sorok voltak felírva: „*Merkler* Béla 23 éves fahivatalnok vagyok. Öngyilkos lettem. Anyagi gondok és könnyelműségem okozta. Ne bonyoljanak”. Azt hiszik, hogy *Merkler*, aki öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott, az asztalán felejtette az írást. A rendőrség kereste az életuntat, de nem találta meg.

VI. A Duna hajjai között.

Ma reggel a Lánchídról a Dunába ugrott egy 50-55 év körüli uriasan öltözött férfi. A közelben levő hajósok utána eveztek, ki is mentették, de a parton pár perc múlva meghalt. A zsebében több írást találtak, amelyekből azt hiszik, hogy az öngyilkos *König* Izidor 55 éves férfinakereskedő, akinek a Semmelweis-u. 9. szám alatt volt az üzlete. *König* tönkrement és azóta apróbb vállalkozásokba kezdett, de mindenütt üldözte a balsors. Most teljes anyagi csődbe jutott és emiatt lett öngyilkos.

VII. Revolver, lügő, elgázolás.

Zellai Kálmán 25 éves hivatalnok Pannónia-utca 25. számú lakásán mellbelőtte magát. Életveszélyes sérülésével a Rókusba vitték.

Korinek Katalin 43 éves takarítónő Horgony-utca 24. számú lakásán felakasztotta magát. Amikor észrevették, már meghalt. Holttestét a bonzani intézetbe szállították.

Horváth Margit 17 éves gyári munkásnő tegnap délelőtt az Országház előtt a Dunába ugrott. Mészáros Antal hajós azonban utána ugrott és még élve kimentette a leányt.

Taroli Julia 38 éves napszámosnő tegnap délután a József-köruton a városi villamos vasut 106. számú kocsija elé ugrott. A kocsi elütötte és a munkásnő súlyos sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba vitték.

Murányi Stefánia 18 éves hivatalnoknő Felsőerdősor-utca 25. számú lakásán szublimátoldatot ivott. A Rókus-kórházban ápolják. Azért akart meghalni, mert a vőlegénye elhagyta.

TÁVIRATOK.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Belgrád, április 4. (Saját tudósítónktól.) Több, mint egy évi szünet után ma indultak meg újból a kereskedelmi szerződés tárgyalások az osztrák-magyar monarchia és Szerbia között. Időközben az ellentétek annyira elsimultak és a differenciák úgy tisztázódtak, hogy alapos a remény a teljes megegyezésre.

UIDONSÁGOK.

— **Jenő főherceg** Budapesten. Bécsből jelentik, hogy *Jenő* főherceg ma délben automobilon Budapestre utazott, ahol több napig fog tartózkodni. A főherceg résztvesz a hadtestparancsnokságnál rendezendő hadijátékok. *Jenő* főherceg az Angol királynő-szállóiban fog lakni.

— **Roosevelt Rómában.** Rómából táviratozzák: *Roosevelt* és családja ma ideérkeztek. Üdvözlésükre a pályaudvaron *Tazoni* gróf szertartásmester, a belügyminiszterium államtitkára és a polgármester, valamint az amerikai nagykövetség tagjai jelentek meg. A király *Roosevelt* volt elnököt ma félórát tartó kihallgatáson fogadta. *Roosevelt* ezután a Pantheonba ment és Viktor Emánuel és Humbert királyok sírján koszorukat helyezte el. Délben *Roosevelt* tiszteletére az amerikai nagykövetségen díszbéd volt, amelyen a miniszterelnök, a külügyminiszter és más személyiségek vettek részt. Este *Roosevelt* tiszteletére lakoma volt, amelyen a király, a királyné, *Helena* szerb. *Vera* montenegrói hercegnő, *Roosevelt* családja, *Dissan-*giuniáno külügyminiszter, *Guicciardini* volt miniszter, számos udvari méltóság, az Egyesült-Államok nagykövete, a nagykövetség személyzete és számos más notabilitás vett részt. — *Roosevelt* audienciája a pápánál elmarad. Az okok a következők és ezekről maga *Roosevelt* így nyilatkozik:

— Még februárban táviratoztam az afrikai Condocoroból a római amerikai nagykövetnek, hogy nagyon szeretném a pápát látni. A nagykövet válaszául Kairóban kaptam meg. Értésített, hogy a pápa szerencsésnek tartja, ha *Roosevelt*et láthatná és reméli, hogy semmi sem fog közbejőnni, ami a látogatást megnehezíthatná, mint ahogy történt *Fairbanks* látogatásának bejelentésekor. Én erre azt feleltem a nagykövetnek, legyen szíves közölni a pápával, hogy teljesen elismerem azt a jogát, hogy tetszése szerint fogadja vagy elutasítja a látogatókat, akik jelentkeznek s én nem veszem sértésnek, sem nem fájlalnom, ha visszautasít, azonban lehetetlen volna rám nézve, hogy olyan feltételektől és formáságoiktól tegye függővé az audienciát, amelyek engem személyes szabadságomnak korlátozának. A válasz az volt, hogy csak a közölt feltétel mellett lehet szó az audienciáról. Erre én a következőt táviratoztam Rómába a nagykövetnek: Kérem az audienciára vonatkozó kérvényemet meg nem történné tekinteni. A pápát nem fogom meglátogatni. A római amerikaiak körében kínos hatást tett, hogy *Roosevelt* audienciája körül félreértések támadtak és a volt elnök nem megy a pápához. Az itt tartózkodó katolikus amerikaiak holnap reggel tüntetésre készültek *Roosevelt* mellett.

Merry Del Val bíborosok államtitkár a vatikáni félhivatalos lap tudósításban jegyzeteket tesz közzé *Roosevelt* nyilatkozatával szemben s kijelenti, hogy a volt elnöknek a pápánál leendő látogatását nem tették függővé semmiféle politikai vagy vallási formalitástól, csak azt várta el a szentszék *Roosevelt*-től, hogy ő, aki nem methodista, *Fairbanks* példáját követve, tartózkodni fog attól, hogy methodista templomban szónokoljon. *Roosevelt* május 12-én Berlinbe érkezik és 15-ig marad. A német császárnak lesz vendége s az egyetemi aulában előadást fog tartani, amelyen a császár is jelen lesz.

— **Amerikai diákok** Budapesten. Philadelfiából a Pennsylvania-egyetem néhány tanára vezetése alatt több mint 200 amerikai egyetemi hallgató készül Európába. A tömeges látogatás első sorban a bécsi egyetemnek szól. Az amerikai diákok e hó végén érkeznek az osztrák fővárosba. Mint értesülünk, a budapesti egyetemi ifjuság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy philadelphiai diaktársaiikat fővárosunkba meghívják. Amennyiben az erre vonatkozó tárgyalások eredménytelen járnak — amit kétségbevonni nincsen ok — ugy azonnal bizottság fog alakulni, mely a diákok fogadtatásának és itteni ellátásának részleteivel fog foglalkozni. Az amerikai diákok magukkal hozzák híres akadémiai énekkarukat is s ugy Bécsben, mint Pesten előadást fognak tartani. A budapesti látogatás után a philadelphiai diákok és tanárok csoportja két részre oszlik. Az egyik rész Svájcban át megy a tenger felé, a másik rész pedig Németországot utazza be.

— **Zátonyra került gőzös.** Az „*Auguria*“ nevű osztrák gőzös, mint Fiuméből jelentik, a tengeren dülő viharban Pula közelében *Medaliko* és *Promontokfok* között zátonyra került. A hajón 400 tonna farakomány volt, amelyet Fiuméből Velenzébe akart szállítani. A gőzös az odaútdésnél nagy léket kapott és néhány óra múlva, minden mentési kísérlet ellenére elsüllyedt. A hajó személyzete a jüzeli partokra menekült.

— **Hüttl Tivadar** meghalt. A legnagyobb magyar kereskedők egyike, a magyar finom porcelán ipar megreemtője; *Hüttl* Tivadar ma este meghalt. Halála gyászba dönti a fővárosi kereskedői világot, amelynek egyik leglelkesebb vezetője volt. *Hüttl* már hónapok óta ágyban feküdt, érelmeszesedésben. *Hüttl* Tivadar mint teljesen kezdő kereskedő vette át édesapja üzletét s azt az ország legelső üzletei sorába emelte. De nem csak mint kereskedő emelkedett a legelső sorába, hanem mint iparos is egészen új, hazánkban eddig még nem gyártott iparágat, a finom porcellán edények gyártását, honosította meg. Obudán a legmodernebb követelményeknek megfelelő, nagyszabású gyártelepet épített s fejlesztette annyira, hogy most már ez áruiban is teljesen versenyképesek vagyunk Ausztriával. *Hüttl* elévülhetetlen érdemeket szerzett magának azzal is, hogy egész életében csak azon törekedett, hogy a tönkrement kereskedőknek nyugalmas otthonot létesítsen. Egyetlen vágya csak az volt, hogy még életében átadhassa a „*Kereskedők Menháza*“t. Ez sikerült is, mert éppen a legutóbbi időben nyitották meg ezt az áldásos intézményt. *Hüttl* alapította a *Ferencz József kereskedelmi kórházat* is, amelynek elnöke volt. Évtizeden át alelnöke volt a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának is és elnöke volt a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztárnak. Csak a most lezajlott választásoknál nem vállalta a kamara mandátumát, érezvén már azt, hogy kötelességének nem tudna eleget tenni. Sajnos, sejtése valóra is vált ma meghalt, őszinte fájdalomra mindazoknak, akik üsmerték és nagyrabecsülték.

Hüttl Tivadarnak elhunytá alkalmából holnap, kedden este hét órakor rendkívüli választmányi ülést tart.

— **A király nem tesz kivételt.** A Hofrichter-ügy, amely eddig is igen gazdag volt szenzációs fordulatokban, nemsokára dűlőre jut. Az előzetes tárgyalásokat befejezték, s ha új tanúk nem jelentkeznek, rövid idő múlva végtárgyalásra kerül sor. Ez a végtárgyalás éppen olyan lesz, mint az eddigi katonai végtárgyalások voltak. A Hofrichter-família tudvalevően felségfolyamodványt nyújtott be a királynak, arra kérvén az uralkodót, hogy az eddigi uzustól eltérően a tárgyalás nyilvános legyen és engedje meg, hogy Hofrichter ügyvéd védhessen. Erre vonatkozólag udvari és katonai körökből kiszivárgott hírek szerint a király így nyilatkozott:

— Egy katonatiszt kedvéért, akit gyilkosság-gal vádolnak, nem teszek kivételt.

A vizsgálat utolsó felvonása néhány tanúnak egymással és a vádlattal való szembesítése volt. Egy ilyen szembesítés alkalmával drámai jelenet játszódott le. Hofrichtert szembesítették a tisztiszolgájával, aki a november 13-iki eseményeket illetőleg és a „*Trol*“ nevű kutyanak a megbetegedésére vonatkozólag éppen ellenkező vallomást tett, mint Hofrichter. A tisztiszolgát felszólították, hogy vallomását Hofrichter jelenlétében ismételje meg. Amikor Hofrichter a volt szolgája előtt megjelent, olyan erősen a szemé közé nézett, hogy a szolgát szinte hipnotizálta s az jó darabig nem is tudott szöhoz jutni. Azután zavaró kérdéseket intézett hozzá Hofrichter s csak a vizsgálóbiró erélyes közbelépésére tudott a szolgá Hofrichter befolyása alól némiképpen szabadulni. Így azután végtére Hofrichter jelenlétében is megismételte vallomását.

— **Egy aviatikus sikere.** Párisban *Dubonett* aviatikus tegnapi felszállása alkalmával állandóan száz méter magasságban tartózkodott és megnyerte a „*Natura*“ folyóirat által alapított 10.000 frankos díjat.

— **Nagy hajós-sztrájk.** Marseilleben a „*Bologna*“ gőzös tizenkét fűtőjét, kik a hajóról megszöktek és vonakodtak a tengerészeti bíróság előtt megjelenni, ma délelőtt letartóztatták. Erre a bejegyzett tengerészek ma délelőtt tüntetést rendeztek huszonegy órai tiltakozó sztrájk érdekében és megkísérelték, hogy a Bastiába indulásra készenálló postagőzöst feltartóztassák. A rendőrség megakadályozta e szándékot. Az Oranba készülő *Ville de Naples* postagőzös kellő legénység hiánya miatt nem indulhatott el. A szindikátus kiáltványa felszólítja a tengerészeket, hogy az általános sztrájkot mindaddig tartsák fenn, amíg a Bologna letartóztatott fűtőt szabadlábra nem helyezik. Minthogy a hajók indulását nem vehetik biztosra, a Transatlantique hajóstársaság a menetdíjakat visszafizeti. A bejegyzett tengerészek szindikátusának ma közzétett felhívására az összes hajóstársaságok hajóinak legénysége sztrájkba lépett. A Compagnie Generale Transatlantique a kormánytól haditengerészeti matrózok ki- rendelését kérte, hogy a tuniszi és algiri postát és a személyszállítást gőzöseivel lebonyolíthassa. A lajstromozott tengerészek szövetsége kiáltványt bocsátott ki, melyben sztrájkra szólítja fel az összes kikötők szövetséges szindikátusait.

— **A nagykövet balesete.** Bécsben marquis de Herrera spanyol nagykövet délelőtt, amidőn kocsijába akart szállni, elcsuszott, elesett és felső balkarját kitörte. A nagykövetet lakására vitték, ahol karját mintába állították. Holnap röntgenzik a beteget.

— **Bucsuó japán vendégeink.** Fushimi japán császári herceg és neje, Csuneko hercegnő a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak budapesti látogatásuk sikerült rendezéséről. Sokat hallottak, mondotta a herceg, a magyar nemzet dicső múltjáról, önfeláldozásra kész haza- és szabadságszeretetről, híres vendégszeretetről, de most, hogy személyesen volt módjukban a magyarokat megismereni, nagy örömmel mondhatják, hogy a magyarok valóban megérdemlik azt a sok dícséretet, amelyvel ittjárt idegenek elhalmozák. Mindig őszinte szeretettel fogják az itt töltött szép napokra emlékezni. A fenségek hosszasan beszélgettek családjukról, gyermekeikről — akik közül a legidősebb tizenkét éves fiú — és kifejezték örömeiket, hogy néhány hónap múltán viszontlátják családjukat. Bucsuó előtt Csuneko hercegnő Palotay Ödönnek emlékül drága japán selymeket és himézseket adott, Palotay konzul pedig Fushimi hercegtől a császári ház jelvényeivel díszített gyöngyű emléktárgyat kapott. A herceg és hercegnő saját aláírásukkal ellátott fényképeket is átnyújtottak Palotayéknak. A hercegi pár vasárnap reggel kíséretével Bécsbe utazott, ahova Palotay konzul is kíséretre a fenségeket.

A Fushimi japán hercegi pár délben kíséretével együtt Budapestről Bécsbe érkezett. Este a japán ügyvivőnél sóiré volt a hercegi pár tiszteletére, amelyen Palotay konzul, a japán kolónia és a nagykövetségi személyzet is résztvettek. Holnap a herceg Fiumba utazik, míg neje Bécsben marad. E hó 6-án a herceg visszatér Bécsbe és másnap elutazik nejevel együtt Pétervárra.

— **Az új Gyermekágyas Otthon megnyitása.** Ma délelőtt nyílt meg impozáns ünnepség keretében a főváros legújabb és legszebb hivatású jótékonykezelt intézménye, a csepeli Weisz Alice gyermekágyas otthona, amely a pesti izr. nőegylet gondozása és felügyelete alatt áll. Az ünnepségen nagyszámu és igen válogatott közönség volt jelen. Ott volt a látogatók sorában gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök is. Az ünnepélyes ülés után a vendégek, élükön a miniszterelnökkel dr. Temesváry Rezső és Quittner Zsigmond műépítész vezetésével és kalauzolásával megtekintették az intézet mintaszereit helyiségeit és teljesen modern, az orvosi tudomány minden követelményének megfelelő berendezését. A miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta a főorvos magyarázatait és távozásakor ismételtlen megelégedését fejezte ki az intézet létesülése felett. Az intézmény már ma megkezdte áldásos működését, amennyiben az első beteget már ma felvették az intézetbe.

— **Elsüllyedt hajó.** Egy falmouthi távirat szerint a „Charles Tomas” négyárbocos, amelyet Antwerpenből indulásakor egy vonatgőzös segített ki a kikötőből, nekiszaladt egy eddig ismeretlen gőzösnek és tíz perc alatt elsüllyedt. Tizennyolc-tizenkilenc főnyi legénysége a tengerbe fullt. Egy matrózt megmentettek.

— **Ökörítő.** A lángoktól pusztított falu, mint azt a számtalan szomorú hír közölte, elvesztette fiatalágának nagy részét, amelyet természetesen csak évtizedek pótolhatnak. Körülbelül ötven katonasorban levő ökörítői fiú szolgálja jelenleg a hadsereget. Ebből a tényből egy szatmármezei kovácsmester azt a szerencsés eszmét vetette fel, hogy a hadügyi kormány becsassa haza ezeket a katonasorban levő ökörítői legényeket, akik aztán igyekezzenek mielőbb megnősülni. Azonkívül ne kelljen berukkolniok a már besorozott, de még be nem vonult ökörítői fiuknak.

Ma Lány Leó főrendiházi tag Firenzéből táviratot intézett gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek, amelyben tudatja, hogy fájdalmasan megilletődve értesült az ökörítői katasztrófáról és ezer koronát adományoz a hátramaradtak segélyezésére. Az ökörítőiaknak egyébként most a bécsi Deutsches Volkstheater is a segítségére siet. A bécsi színház magyar születésű igazgatója, Weisse Adolf kezdeményezésére és Calafrés Elzának, a színház kiváló művésznökének közreműködésével ugyanis nagyszabású művészestélyre készülnek, amelynek rendezését Glücksmann Henrik, ismert bécsi író, a magyarok lelkes barátja vállalta.

— **Aviatikusok katasztrófája.** Megint vannak gyászos halottai az aviatikának. Az utóbbi időben megdöbbentő módon sokasodnak a léghajó-szerencsétlenségek. Ugy látszik, valóra válik Blériot jóslata, aki azt állította, hogy még távol vagyunk a repülés problémájának eszményi megoldásától, ellenben az aviatika még számtalan emberáldozatot fog követelni. A legújabb szerencsétlenségekről az alábbiakban számolunk be: A Rügen mellett lévő Sassnitből jeltenti egy távirat: A „Pommern” léghajó, amely ma reggel Stettinben felszállt, délután negyed egy órakor a férfi-fürdővel szemben a Keleti-tengerbe esett. A gondolán négy ember volt. Kettőt közülök partra hozták. Az egyik: Hein kereskedő meghalt, a másik: Semmelhack bankhivatalnok a lábát törte. A másik két utas, Delbrück birodalmi képviselő és Bendun városi építészeti tanácsos. Delbrück képviselőt a léghajó-szerencsétlenség harmadik áldozatát Sasnitban megtalálták. Bendun városi építész tanácsos holttestét kihalászták a tengerből. Az a svinemündei jelentés, hogy a Pommern másik áldozatának dr. Delbrück képviselőnek holttestét megtalálták, nem nyert megerősítést. A szerencsétlenség a szárazföldtől 1000 méternyire történt. Semmelhack bankhivatalnok telefonon közölte az „Ostsee Zeitung”-gal, hogy Delbrück birodalmi képviselő és Bendun tanácsos valószínűleg a vízbe fulltak. A ballon ezáltal uszik a vízen. Semmelhack minden segítség nélkül uszott ki. A szerencsétlenségről a következőket táviratozzák: A ballon ma délelőtt 10 és fél órakor igen erős szélben felszállt. A léghajó beleütközött a táviródrótokba, melyeket eltépett, azután a szél egy gyárépület fölé sodorta, ahol a léghajó kétszer eltépett egy hűtőköszülék köteleit, melyek a háztetőn voltak elhelyezve. A léghajó a kémény felső részét a szó szoros értelmében elvágta, ezután fölemelkedett és nagy sebességgel eltűnt. Egészen jól lehetett látni, hogy a gondola erősen megrongálódott. Balföld ferdén lefogott. Az ezrekre menő nézőtömeg kiáltásokban tört ki és a felszállásban segédkezett katonasággal együtt a szerencsétlenség színhelyére ment, mert azt hitték, hogy valaki kiesett a gondolából. Egy svinemündi távirat szerint Delbrück képviselő holttestét Sasnitban megtalálták.

Dr. Abegg Richárd boroszlói egyetemi tanár tegnap itt léghajójának kikötése alkalmával szerencsétlenül járt és a kórházban egyrúzkódásban meghalt. A léghajóban kivüle utaztak meg neje, egy másik boroszlói asszony és Gerstel mérnök.

— **Szerelmi zsarolások** A kultúrtörténet lapjairól hiányzik annak precíz megírása, hogy tulajdonképpen ki találta fel az apróhirdetést. Ki lehetett az első, aki felhívta X. urat, vajjon ismeretség lehetséges-e, avagy E. kisasszonyt, hogy hajlandó-e „Ha te úgy én is úgy” jelige alatt akár a kiadói hivatalba, akár poste restante tudatni: lehet-e viszont szerelmemre számítani? Bárki legyen is az apróhirdetése Anonymus, kétségtelenül forog a sirjában. A diszkrét levelezések és ismerkedések utja ma már nem biztosabb. A zsarolás lehetőségeinek sikamlós köveiből van kirakva. Ugyanis a budapesti főkapitányság a minap megtudta, hogy az utóbbi időben a napilapok szerelmi levelező apróhirdetési rovatát zsanoló üzelmekre használják fel. Beállítanak a lapok kiadói hivatalaiba s egy jeligére hivatkozva, átveszik az arra érkezett leveleket, amelyek nemesak a hivatásból kinéző hölgyek ajánlkozásait tartalmazzák, hanem sokszor társadalmi pozícióval bíró nők szerelmi ügyeiről is szólottak. A zsarolók kiválasztották ezeket a nőket és a levelet felmutatva, zsarolták őket. A legtöbb asszony szívesen fizetett is, mert félt a kompromittálástól. Egy zsarolót a rendőrség is lelepett. Az illető magánhivatalnok, akinél háromszáz ilyen szerelmes levelet találtak. A hivatalnok ellen megindították az eljárást. A rendőrség megállapította, hogy az apróhirdetéssel való zsarolás az utóbbi időben valóságos rendszerre lett és most kutatja a szélhámósokat. Háromszáz szerelmes levél! Ez csak egy töredéke annak, amit az apró hirdetések konumálnak naponta. Ovatosság Budapest női és férfiai. Itt a tavasz: szaglós az ibolya, írónak a szerelmes levelek. A fák rügyeznek, a levelek elveznek, a zsarolók zsarolnak — és fizetni kell. Anélkül, hogy ellenértéket kapnának érte. Ez a legkellemetlenebb, no és az, hogy megtudja a férj vagy a feleség.

— **Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben** Polgár Kálmán műorás ékszerterepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. 1. em. szerzesztek be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Ökörítő — Szentlőrinczen.** Az ökörítői szerencsétlenségnek mása játszódott le Szentlőrinczen. Farkas Gyula népiskolai igazgató négyéves leánya több gyerekekkel az iskola udvarán álló díszbőlba ment táncolni.

— **Ökörítőt játszunk!** — mondták a kicsinyek, akik napok óta másról se hallanak beszélni, mint az ökörítői halálbálról.

Az ólban nagy csomó szalma volt összehordva. A gyerekek gyújtóval kezdtek játszani, közben ugráltak és táncoltak, a szalma meggyuladt és a lángok elkapták a kis szoknyákat. Még szerencse, hogy az ól ajtaja nyitva volt. A gyerekek kiszaladtak, csak Farkas Gyula leánya maradt benn. Hatalmas füstfelhő kóválygott az ól körül, amikor a gyerekek kiáltozására emberek jöttek. Az ól pedig égett és odaveszett az igazgató kisleánya is. A hámurakásból huzták ki szénne égett holttestét. Farkas Gyula igazgatót annyira lesújtotta a katasztrófa, hogy idegbeteg lett. A kisleányok közül néhányan súlyosabban megsérültek, de pontosan eddig nem állapították meg, hogyan történt és hogyan végződött a borzalmas gyerekjáték. Azt hiszik, hogy az égő ólból kiszaladt kisleányok rázárták az ajtót szerencsétlen pajtásukra. A vizsgálat megindult.

— **Szélhámós amerikai bankárok.** Newyorkból jelentik nekünk: A főállamügyész távirati rendelete az Egyesült Államok több nagy városában házkutatást tartottak sok bizományi közvetítő cég irodáiban, amelyek meg nem engedett üzleteket folytatnak, a vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy 29 bizományi cégnél s ezek között néhány tekintélyes bankház is van, súlyos törvénytelenkedéseket fedeztek föl s az illető cégtulajdonosok ellen a főügyész elfogató parancsot adott ki. Az eset a Wallstreeten hihetetlen feltűnést keltett.

— **Előleg az örökségre.** Nagy restelkedve tette meg panaszát a rendőrségen Nemes Pál Wesselényi-utcai vendéglős. Csúnyán becsapták a hiszékeny embert. Evekkel ezelőtt Nemesnek egy sógora Amerikába vándorolt s itthon az a hír terjedt el róla, hogy megvagyonosodott. Nemes remélte, hogy a sógora pénzéből neki is jut majd valami. Erről a naiv reménykedésről tudomást szerzett Szabó János ügynök, aki barátságot kötött a vendéglőssel és biztosította róla, egyszer csak meg fog érkezni a pénz Amerikából. A multkoriban csakugyan figyelmeztette az ügynök Nemes az egyik fővárosi napilapban megjelent hirdetésre, amely felhívja a sógor örököseit, hogy jelentkezzenek. Nagy öröm támadt erre a Wesselényi-utczában. A koresmáros Szabó társaságában elment a hirdetésben megjelölt szállóba, ahol egy titokzatos angol ur várta őket és Szabó tolmácsolásával tudtára adta Nemesnek, hogy sógora negyven ezer koronát hagyott rá. Az örökség rövidesen meg is fog érkezni Budapestre. Nemes elhitte a dolgot és nyomban megvendéglő az angolt és az ügynököt. Ezek aztán ezerhatszáz koronát csalnak ki tőle és nemsokára megszöktek. A rendőrség keresi a ravasz csalókat.

— **Halálozás.** Halász Nátán nyugalmazott iskola-igazgató 77 éves korában meghalt Budapesten. Temetése, melyet a pesti izr. hitközség rendez, holnap, kedden délután három órakor lesz a Siputcai iskolaépületből.

Eichner Mór nyugalmazott főtanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa, e hó 2-ikán, életének kilencvenkettedik évében Saitzban meghalt. Az elhunytban Eichner Soma, a Budapesti Sonntagszeitung szerkesztője édesapját gyászolja. A halotat Saitzból Liptóújvárra fogják szállítani és az ottani temetőben örök nyugalomra helyezni.

Kerekes János rendőrtisztviselő, volt tüzoltó-parancsnok életének 54-ik évében meghalt Nagybányán.

Balogh István pénzügyi számtiszt életének 28-ik évében, április 2-án elhunyt Zalaegerszegen.

Id. Lauschmann Ottó Máv. tisztviselő, 61 éves korában, Kassán meghalt.

Baranyai Mihály, volt 48-as honvédszázados, bükki birtokos, 81 éves korában Sopronban meghalt.

Dorazil Emil rendőrfogalmazó 35 éves korában tegnap este meghalt. Néhány héttel ezelőtt gyermekei vörhenybe estek. Dorazil éjjelét nappal gyermekei betegágya mellett töltötte, ápolta őket és eközben megkapta a vörhenyt. Gyermekei felgyógyultak, a fogalmazó állapotát azonban tüdőgyulladás komplikálta és tegnap este elhunyt.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-telepe 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTNAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Szép a bajusz Hajdusági pedrőve!

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fővárosi Orfeum. Az áprilisi igazán pártatlan érdekességű műsornak Olga Desmond, a határozottan feltűnést keltő meztelántáncosnő és Ernesto Bellini, a csodás tehetségű olasz, a főerősségei. Bellini gondolatátviteli mutatványai annyira megdöbbentőek és megmagyarázhatatlanok, hogy nem csoda, ha sokakat produkciója kezdetekor nagy kétely fog el. Baj még az is, hogy a közönség körében feladványok adására felkért urak és hölgyek legtöbbször nem teljesítik a telepathikus mutatvány fő feltételét, t. i. azt, hogy folyton, megszakítás nélkül és a legnagyobb energiával gondoljanak a gondolatbéli megbízásra. Ha valaki, például Bellini, aki öt kezén fogja, kísérletezik, nem gondolt folyton erősen és határozottan arra, amit Bellinivel el akar végeztetni, hanem bármilyen okból másra gondol, vagyis gondolatai elterelődnek a megbízástól, akkor szórakozottá lesz és szórakozottsága természetesen átterjed Bellinire is, ami aztán a mutatvány sikerét veszélyeztetheti. Az igazgatóság tisztelttel kéri ennek folytán a közönséget, hogy az asztalokon fekvő Bellini magyarázatokat figyelmesen átvasson szíveskedjék. Az előadások 8 órakor kezdődnek, jegyelvétel 10—1-ig és 3—6 óráig a nappali pénztárnál és pedig árfelemelés nélkül.

Nyiltter.

szózatban közölték nem válik teljességet a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.

Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.

Ára füzve 1 K., diszkrétben 1 K. 60 fill.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izsó orvos. Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Két vendégszereplés. Vasárnap este *Labia* Mária, a berlini Vigopera tagja folytatta vendégszereplését a budapesti Operában. Ezuttal a „Bohémélet”-ben *Mimi* szerepét énekelte. A művésznő csengő, meleg orgánuma lágyan simul hozzá *Puccini* muzsikájához és, mintha elomló, poétikus egyénisége is jobban tudna alkalmazkodni ennek az operának a milieujéhez, mint a „Tosca” forró levegőjéhez. A közönség szeretettel fogadta *Labia* grófnőt és vele együtt *Környeit* is, akit valósággal elárasztott tetszéssel. Ma este *Feinhals* Frigyes kezdte meg hosszabb vendégszereplését az Operában. *Wotan* énekelte a „Walkür”-ben, s ebben az exponált szerepben is tökéletes művészettel helyezkedett el Wagner stílusában. Meleg, nagyterjedelmű, minden regiszterben egyenletes baritonja könnyen győzte a szerep nehézségeit. Alakításával gyakran a monumentalitásig emelkedett s ha nem is tudott annyira artisztikus lenni, mint *Anthes*, a drámai elem mély aláfestésével megrázta a közönséget. Nagy sikerben osztozkodtak a hazai erők is s az elismerésből különösen *Anthesnek*, *Vasquezneknek*, *Vencelnek* és *Flatt* Gizellának jutott ki bőven. A zenekart *Kerner* István sokszor méltatótt művészetével és energiájával vezette. Az előadást *József* főherceg a fiával, *József* Ferenc főherceggel is végig nézte. A tele háza felvonásvégeken sokszor hívta a vendégművészt és vele együtt a többi szereplőt is lámpák elé.

(*) Hevesi József ünneplése. A Kecskeméti Sajtószövetség e hó 5-én tiszteletbeli tagjának, Hevesi Józsefnek 35 éves írói jubileuma alkalmával ünnepélyt rendez. Az ünnepélyt 5-én d. u. 6 órakor a város háza tanácstermében, a Sajtószövetség disz-

közgyűlésén tartják meg, amelyen dr. Kovács Pál, a szövetség elnöke átnyújtja a szövetség díszoklevélét Hevesi Józsefnek. Utána *Kada* Elek polgármester, a szövetség tiszteletbeli elnöke üdvözi Hevesi Józsefet. Este fél 8 órakor díszelőadás lesz a Városi színházban. Színpad kerül Hevesi József „Liliomhullás” című új vígjátéka. Színház után disztrakoma lesz a Royal-szálló nagytermében.

(*) A „Tanítónő” Bécsben. Bécsből táviratozzák, hogy a *Freie Volksbühne* című színházi vállalat május 16-án színpadra fogja hozni *Bródy* Sándornak a „Tanítónő” című darabját.

(*) A Színekiállítás megnyitása. Színekiállítás Merse Pál kiállítása vasárnap nyílt meg fényes és előkelő közönség jelenlétében a müncheni Heilmann-szalomban. Megjelent Lászlófalvi Velics Lajos bajor követünk neje és családja kíséretében és melegen üdvözölte a mestert. Délben Színekiállítás Merse Pál tiszteletére ebédet adott Velics Lajos követünk, amelyre a mester régi barátai, Defregger, Wagner Sándor, továbbá Putz, Strobenz, Lázár Béla, Ferenczy Valér voltak hivatalosak. Másnap kora reggel megjelent a régens herceg, aki behatárolt megismerlése a kiállítást és a mesternek kifejezte legszívesebben szerencsekívánatait. A déli órákban egymásután jelentek meg az udvar tagjai, elsősorban Lajos főherceg, aki magyar nyelven beszélt a mesterrel mindvégig és nagy örömmel szemlélte a kiállított műveket. A kiállítást folyton a társaság legelőkelőbb tagjai látogatják. A kiállítás négy hétig lesz nyitva.

(*) Premiór a Modern Színpadon. Nagy Endre cabaretjében ma este mutatták be az új műsört A legkiemelkedőbb szám az a ciklus volt, amely Kiss József dalait foglalta össze. Kiss József artisztikusan népies költeményeihez rokon művészettel hangolódnak azok a melódikák, amiket *Sirmai* Albert és *Reinitz* Béla komponáltak. *Medgyaszay* Vilma, *Ferenczy* Károly, *Sajó* Géza egyszerű művészetükkel szolgálták Kiss József csillogó poézisét. A ciklus előadása után a közönség állva ünnepelte Kiss Józsefet, aki az egyik páholy mélyéből nézte az előadást. Aztán fölrop-pennek a vidám, ötletes tréfák, Nagy Endre szatírái. Az egyiknek „A választás nagy napja” a címe; a legaktuálisabb humor-téma: a jelölt ur mulatságos vergődése lepleződik le előttünk. Közben üde és friss magánzámok, amiket *Medgyaszay* Vilma, *Ferenczy* Károly, *Németh* Juliska, *Sajó* Géza adnak elő és Nagy Endre elmés konferálása tarkították a mai premiór-est tarka és gazdag műsörát.

Magyarnak Pécs Ne küldjük pénzünket külföldre! Némethnek Bécs!

! Nem tetszőert a pénz visszaadatk !

Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja nagy képes árjegyzékemet ingyen s bérmentve

FŐVÁROS.

(*) A polgármester itthon. Dr. Bárczy István polgármester visszaérkezett szabadságáról és átvette a város ügyeinek vezetését.

(*) Kiütéses tifusz. Vasárnap és hétfőn a kiütéses tifuszbetegség száma nyolccsal szaporodott. Új beteg lett ugyanis két férfi és hat nő. A betegek közül két férfi meghalt. A pozitív betegek so-

rából elbocsátottak egy nőt és öt férfit. A megfigyelő-osztályra felvettek három nőt és négy férfit. A megfigyelő-osztályból elbocsátottak egy nőt és négy férfit. A pozitív betegek létszáma 30 nő és 40 férfi, megfigyelés alatt áll 8 nő és 13 férfi. Illetékes helyen az eddigi tapasztalatok alapján a betegség lefolyását felette enyhének mondják; a betegek legnagyobb része két héten belül gyógyultan távozik a kórházból. A halálozások aránya is feltűnően csekély, nem nagyobb 7.5 százaléknál.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetéből. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének igazgatósága ma délelőtt 11 órakor ülést tartott. A tanácskozást dr. Fekete Ignác elnök vezette. Az elnök szíves és meleg hangon üdvözölte a Magyar Hirlapot abból az alkalomból, hogy fennállásának most töltötte be huszadik esztendőjét. *Lenkey* Gusztáv titkár bejelentette, hogy az intézet újabb a következő adományokat kapta: a Művészet és Művelődés Magyar Nők Körétől 50 koronát, a Széchenyi-bál rendezőbizottságától 50 koronát, az Országos Raktárházak Részvénytársaságtól 100 koronát, a Budapesti Kereskedelm Testületől 200 koronát, *Rákóczy* Károlytól 100 koronát, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettől 400 koronát. *Dóza* F.-től a Magyar Távirati Iroda utján 20 koronát. Az igazgatóság felvette örvény *Kolozsváry* Lajosné (Magyar Gazdák Szemléje), *Magyar* Elek (Magyarország) és *Pogány* Kázmért (Alkotmány) az első nyugdíjostálya, *Palotai* Hugót (Pesti Napló) és dr. *Hollaender* Konrádot (Politiches Volksblatt) a második nyugdíjostálya. Az igazgatóság ezután jóváhagyta az 1909. évi jelentést és zárszámadásokat és elhatározta, hogy az intézet idei közgyűlését április hó 24-én délelőtt 11 órakor tartja meg a Budapesti Újságírók Egyesületének helyiségében. Az igazgatóság segélyt szavazott meg a *Bródy* Zsigmond 100.000 koronás alapból. Az igazgatóság megállapította, hogy a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete semmiféle vonatkozásban nem áll a Hazai Szállítmágyozási Részvénytársasággal.

(—) A városi mérnökök kongresszusa. Az ország minden részéből összesereglettek a törvényhatósági és a rendezett tanácsú városok mérnökei, hogy közös akcióval segítsenek anyagi helyzetükön. A mérnök- és építész-egyesület nagytermében kezdődött ma a gyűlésük, amelyen résztvett a fővárosi mérnöki hivatal is. Az előterjesztett határozati javaslatokat, amelyek mind a gyengén dotált városi mérnöki kar sérelmenek orvoslását célozzák, elfogadták. Az egyik határozati javaslat azt is sürgeti, hogy a mérnöki kar mentessék fel a technikai munka alól. A kongresszus a panaszosai és verseczi városi mérnökök felhívására gyűlt össze. Az ülést *Szalay* Lajos városi főmérnök nyitotta meg, majd rövid megnyitó beszéd után az egybegyűlt mérnökök nevében *Devecis* Ferenc fővárosi középítési igazgatót kérte fel az elnöki szék elfoglalására. *Devecis* Ferenc elfoglalván az elnöki széket, kijelenti, hogy a városi mérnökök mozgalmát igazságosnak tartja, mert az nem akar a maga részére különleges jogokat és előnyöket biztosítani más városi ténnyezők rovására. Ezután megköszöni a kongresszus bizalmát és az ülést megnyitja.

A lelkes tetszőssel kísért beszéd után *Kajlinger* Mihály, a Magyar Mérnök- és Építészegylet elnöke közérdeknek tartja a kongresszus kérdését, amelyet úgy ő maga, mint a mérnökegylet készségeen fog támogatni. *Tolnay* Lajos, a közmunkatanács elnöke hosszasan kifejti, hogy a mérnökök küzdelme már 43 év óta folyik. Majd *Köszeghy* József nagyváradi főmérnök az előértekeztet megbízásából szerkesztett határozati javaslatot terjesztette elő hosszabb indokolás kíséretében. A kongresszus több tag hozzájárulása után a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta.

Végül még felolvasták az üdvözlő és a csatlakozást bejelentő táviratokat, mire az elnök a kongresszust felkeltőkor berekesztette.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. József-ölt. egészen selyembéléssel 55 frt.

legnagyobb angol kelmékből, onaks mérték szerint, első-rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű őrli szabótermelő IV. ker., Beiváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. Telefon 116-59.

SPORT.

Alagi versenyek.

Még nagyobb látogatottság mellett futották a Nagy alagit, mint a mult vasárnap dülöre került *Tákos díjat*. Egyike volt a legszebbeknek a 16000 koronás díj. Tíz lovat nyergeltek fel benne. Bal- eset idején is fordult elő, melyek közül egy súlyosabb kimenetelű volt. A vizesárokknál ugyanis a nagyon szépen élen haladó *Triumvir* felbukott s passzionátus lovása, a szimpatikus *Czárán* Zoltán kiesett a nyeregéből és esése oly szerencsétlen volt, hogy súlyosabb természetű agyrázkódást szenvedett. Ezenkívül lova még az arczába is rugott, úgy, hogy menten elborította a vér. A közönség körében óriási konsternációt keltett a mindenki által szeretett urlovas szerencsétlensége s a legaggasztóbb hírek forogtak közzájón. Legőszintűbb örömiünkre azonban a hióbbi hírek túlzottaknak bizonyultak, mert habár elég súlyos az eset, a jelenlévő orvosok alapos vizsgálat után kijelentették, hogy halálos veszedelemtől nem kell tartani és ma délután már egy pár percze magához is tért önkívületi állapotából. A versenyt különben a startfavorit *Paff* nyerte meg remek stílusban, egész uton élen haladva. A verseny lefolyása ez: Start után lépésben halad a mezőny az első ugrásig, de már a dropnál egy bukás történt: *Halupsá-ról* leesett az ausztráliai *Mc. Giugan*. A lovas kisebb természetű horzsolás árán szabadult meg. Innen fogva *Paff* az élre szökik, nyomában *Triumvir* és *Polpetta*. A szétnyult mezőny a vizes árokig halad így, ahol a súlyos szerencsétlenség történik, mely, mint értesülünk, arra készíti az igazgatóságot, hogy ezt a veszedelmes ugrást megszünteti. Jóval a kőfal előtt *Paff* és *Polpetta* óriási pacet diktálva, megszöknek a mezőnytől s szerzett előnyüket megjavítva, fej-fej mellett haladnak s már a két ló közt látszik elintézettnek a verseny, midőn az utolsó gátnál *Polpetta* rosszul veszi az ugrást s fölbukik, ami szintén súlyos kimenetelűnek látszik egy pillanatra. Szerencsére azonban az utánuk jövő lovasok még idejében észrevették a bukást s kikerülték a földön hentergő lovas és *Huxtable*, *Polpetta* lovása, csak kisebb horzsolásokat szenvedett s maga ment be a mázsálóba. E bukás után eldőlt a verseny sorsa, mert *Paff*-nak nem lévén ellenfelei közül egy sem közelében, könnyen nyeri a versenyt az utolsó métereken hatalmas szökésekkel feltörő *Vénus* ellen. Harmadik *Lovely*.

A többi futamok minden különösebb emóció nélkül folytak le. A favoritokra játszóknak jó napjuk volt, mert két futam kivételével, minden versenyt az elsősorban pártolt lovak győzelmével végződött.

A hétfői nap főszáma a *Tavaszi handicap* volt. Nagy mezőny: tizenhat ló indult benne. Rég nem látott finishben gyönyörködhettünk a célnál, mert a nagy favorit *Pagony* csak fejhosszal tudta biztosítani az elsőséget a nagy outsider *Mi ez* élen, mely meg is nyerte volna a versenyt, ha erősebb kezű lovása van. Fejhosszal maradt le harmadiknak *Ambrosine*, ugyanennyivel negyedik *Tintoretto*. A *Pylades akadályverseny*-ben szép végküzdelem után győzött *Tamagno*, míg a *Katonatiszti gátverseny-handicap*-ban *Edömér* jutott győzelemhez a nagy favorit *Olly* előtt, mely csak szerencsétlen körülmények közt szenvedett vereséget. Egy bukás itt is történt. *Lady Cornelia*-ról bukott le *Wodianer* hadnagy, de nem történt semmi baja. A *Nagy-Marosi* díjban *Suffragette* és *Raseur* voltak nagy favoritok. Győztes azonban a zászlók közti versenyekről visszatért *Dsidás* lett igen könnyen, melyet csak az utolsó pillanatban plungeoltak le erősen.

Részletes eredmény a következő:

— Vasárnap. —

I. Eladók-átverseny. Díj 1800 korona. Táv 1400 méter. 1. *Negropontes* G. 4. sk. *Raspberry* 60½ k. (Abos). 2. gróf *Merweldt* M. őrnagy 36. sk. *Suffragette* 51½ k. (Smejda). 3. gróf *Pejacsevich* A. 36. pk. *Veugance* 45 k. (Sinka). Fu-

tottak még: *Orgazda*, *Ámor*, *Cockler*, *Michoacan*, *Hochquelle*, *Lagerbier*, *Akarnok*. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:30, 61, 34.

II. Eladók-átverseny. Díj 1800 korona. Táv 2800 m. 1. *Nowotny* L. id. stpm. *Péda*, 53 k. (Sparkes). 2. *Föld* M. 46. sk. *Alabárd* 93½ k., (báró *Neimans*). 3. *Bartos* E. 66. sk. *Tiny-Tim* 65½ k. (Vastag). Futottak még: *Grand Seigneur* Tina. Könnyen három hosszal első, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:28, 27.

III. Alagi nagy akadályverseny. Fiszteletdíj és 16.000 korona. Táv 4300 méter. 1. *Mr. Lincoln* 46. pk. *Paff*, 65½ k. (Fries). 2. *Fáy-Halász* G. 56. pk. *Vénus*, 77½ k. (Csompora). 3. *Negropontes* G. 56. sk. *Lovely*, 75 k. (Healy). Futottak még: *Triumvir*, *Petronella*, *Pengő*, *Ferroniere*, *Polpetta*, *Flapdoodle*, *Halupsa*. Biztosan 1½ hosszal első, három hosszal harmadik. Tot.: 10:29, 20:33, 45, 51.

IV. Erej gátverseny handicap. Díj 1600 korona. Táv 2400 méter. 1. *Gróf Pejacsevich* 46. sm. *Campanile*, 65½ k. (Folis). 2. *Issekutz* Gy. hdn. 46. pk. *Hester*, 69½ k. (b. *Baich*). 3. gróf *Orssich* P. száz 46. stpm. *Hiu*, 64½ k. (br. *Neimans*). Futottak még: *Onoarea*, *Edömér*, *May*, *Perfay*. Biztosan 2 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:59, 20:28, 24, 24.

V. Háromévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. *Mr. Adrien* stpm. *Locarno*, 64 k. (Smutny). 2. *Geist* G. stpk. *Pampuska* 49½ k. (Peschka). 3. *Egyedi* L. sk. *Arany* 45½ k. (Shersin). Futottak még: *Psyche*, *Ruszt*, *Noroc*, *Segantini*, *Baby*. Biztosan 1 hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:37, 38, 66.

VI. Ferenczhalmi-díj. Handicap. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. *Issekutz* Gy. hdn. 36. pm. *Hauptm. von Köpenick* 64½ k. (Pálffy). 2. *Br. Durneisz* Gy. hdn. 36. pm. *Mérian*, 59½ k. (Folis). 3. *Mr. Redgrey* 36. sm. *Sógor*, 62 k. (Krause). Futottak még: *Mindenem*, *Landeskind*, *Bataie*, *Stelzer*, *Dalila*. Biztosan 3 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:27, 28, 24.

— Hétfő. —

I. Handicap. Díj 1500 korona. Táv 1800 m. 1. *Czárán* J. 36. sk. *Bajadere*, 62 k. (br. *Raich*). 2. *Lukács* E. hdn. 46. pk. *Szerény*, 73½ k. (Wodianer). 3. *Br. Durneisz* Gy. hdn. 36. pm. *Mérian*: 59 k. (Folis). Futottak még: *Lothian*, *Buszerző*, *Dalila*, *Lobor*, *Mácsola*. Küzdelem után fejhosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:24, 48, 27.

II. Háromévesek eladóversenye. Díj 1800 korona. Táv 1200 méter. 1. gróf *Orssich* P. száz *Gerl*, 49 k. (Smejda). 2. *Mr. Redgrey* sm. *Sógor* 55 k. (Fetting). 3. *Metcalf* J. pk. *Gertrud* 48 k. (Peschka). Futottak még: *Bac*, *Dash*, *Legislator*, *Blonde*, *Buesu*, *Márvány*, *Megállj*, *Lina*, *Mabel*. Küzdelem után fejhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:59, 20:34, 48, 39.

III. Pylades akadályverseny. Handicap. Díj 1800 korona. Táv 3600 méter. 1. *Jeszenszky* J. száz 56. pfer. *Tamagno*, 66½ k. (Gallo). 2. gróf *Orssich* P. száz 66. stpk. *Tinkabelle*, 74½ k. (Stehno). 3. *Rohonczy* G. 66. pfer. *Okos*, 61½ k. (Csompora). Futottak még: *Kukoricza* *Janesi*, *Tina*, *Ifjasszony*, *Ballon*, *Nevermore*, *Fortunio*. Küzdelem után háromnegyed hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 20:25, 26, 22.

IV. Tavasz-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. *Mr. Lincoln* 56. pm. *Pagony*, 58½ k. (Dyk). 2. *br. Harkányi* A. 46. sk. *Mi ez*, 59½ k. (Péul). 3. *br. Rothschild* A. 46. sk. *Am brozine*, 52 k. (Smejda). Futottak még: *Munster*, *Motolla*, *Reine*, *Sybarit*, *Arno*, *Hanum*, *Mayenne*, *Spotless*, *Tintoretto*, *Igaz legyen*, *Kuluri*, *Bursak*, *False*. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 20:25, 26, 22.

V. Katonatiszti-gátverseny-handicap. Díj 1400 korona. Táv 2400 méter. 1. *Goldschmidt* K. hdn. 66. sk. *Edömér*, 73 k. (Goldschmidt). 2. *Issekutz* Gy. hdn. 46. pk. *Oly*, 75½ k. (Baich). 3. gróf *Orssich* P. száz 46. pm. *Dunois* 63½ k. (Folis). Futottak még: *Forfeit*, *Faxenmacherin*, *Lady Cornelia*, *Styles*, *Marasquin*. Küzdelem után fejhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:65, 20:24, 22, 22.

VI. Nagy-Marosi díj. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. gróf *Forgách* L. 46. sk. *Dsidás*, 75½ k. (Neimans). 2. gróf *Merveldt* M. őrn. 36. sk. *Suffragette*, 64½ k. (Folis). 3. *br. Rothschild* A. 36. pfer. *Raseur*, 64½ k. (Kiss). Futottak még: *Dóri*, *Rébusz*, *Goutte*, *Perkáta*, *Grasshoper*. Könnyen három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:31, 30, 37.

(A bécsi ügetőversenyek vasárnapi és hétfői napjának eredményei a következők:

— Vasárnap. —

I. Ryswood-verseny. Díj 2400 korona. 1. *Lord Fritz* (Diffenbacher). 2. *Hedvig*. 3. *Lene* H. Futottak még: *S. Garibaldi*. Tot.: 10:30, 20:28, 25.

II. Blue Belle-verseny. Díj 2600 korona. 1. *King Theses* (Ryerson). 2. *Képvisező*. 3. *Liebling*. Futottak még: *Mágnás*, *Junta*, *Charlotte*, *Dongó* B. Tot.: 10:16, 20:23, 51, 30.

III. Revanche-verseny. Díj 2100 korona. 1. *Ma joie* (Nelson). 2. *Jongleur*. 3. *Flush Royal*. Futottak még: *Bonnatella*, *Senateur*, *Cervantes*, *Ellie Ansel*, *Ex libris*. Tot.: 10:14, 20:26, 73, 37.

IV. Egyleti díj. Díj 4000 korona. 1. *Fellow Dillon* (Tappan). 2. *Gayton* L. 3. *Sashalom*. Futottak még: *Fonyód*, *Feri*, *Fantazy*. Tot.: 10:61, 20:52, 42.

V. Andal-díj. Díj 3000 korona. 1. *Pierrot* (Miller). 2. *Quick*. 3. *Galeote*. Futottak még: *Kirkwood* III., *Grinzinger*. Tot.: 10:13, 20:23, 27.

VI. Ügetőversenyegyleti díj. Díj 1800 korona. 1. *Et cetera* (Ditmar). 2. *Fondor*. 3. *General Simmons*. Futottak még: *Wiener*, *Babám*, *Matador*, *Drache*, *Bravo Azmon*. Tot.: 10:19, 20:23, 29, 31.

VII. Merani díj. Díj 2300 korona. 1. *Kremlin* (Wöss). 2. *Darabant*. 3. *Pogány*. Futottak még: *Franzl* H., *Pumi*, *Georg*, *Sattelhofer*. Tot.: 10:31, 20:30, 52, 33.

VIII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2300 korona. 1. *Eljen—Jocus* (Trebitsch). 2. *Prinz Senator—Starter*. 3. *Czankó—Lutolsó Happy*. Futottak még: *Budavár—Jubilée Boy*, *Alf—Asan*, *Imre—Duli*, *Lydia—Quebeck*, *Hofdame—Centa*. Tot.: 10:19, 20:27, 37, 49.

— Hétfő. —

I. Vigasz-verseny. Díj 2100 korona. 1. *Alma* (Wachtler). 2. *Boy of Sheba*. 3. *Geisha*. Futottak még: *Kirschschlagerin*, *Wunderbua*, *Páva* G. v. T., *Nicotin*, *Fatma*, *Woodville*. Tot.: 10:26, 20:25, 30, 38.

II. Romola-verseny. Díj 3000 korona. 1. *Rendez vous* (Capovilla). 2. *Wasselbua*. 3. *Trick*. Futottak még: *Mailüfterl*, *Elyria*, *Dongó* B., *Lord* G. *Hugo*, *Inn*, *Lauriene*. Tot.: 10:20, 20:33, 44, 45.

III. Ügetőversenyegyleti díj. Díj 1800 korona. 1. *Ifero* (Quidenus). 2. *Sir Potential*. 3. *Gyimes*. Futottak még: *Wiener* (disqu. II.), *Fondor* (disqu. I.), *Babám*, *Matador*, *Prince Gayton*, *Champion Bourbon*, *Charlotte*, *Jansen*. Tot.: 10:25, 20:27, 38, 32.

IV. Lee Simmons-verseny. Díj 4000 korona. 1. *Prince Revelstoke* (Bodimer). 2. *Danilo*. 3. *Lizzie*. Futottak még: *Quintus*, *Grisette*. Tot.: 10:19, 20:29, 80.

V. Hamburgi díj. Díj 3400 korona. 1. *Gentel H.* (Tappan). 2. *Judge Lee*. 3. *Countesse Caid*. Futottak még: *Dylla* R., *Fonyód*, *Feri*, *Cresceus*, *Rabló* P., *Shady* G. Tot.: 10:72, 20:32, 26, 54.

VI. Áprilisi verseny. Díj 2600 korona. 1. *Fata Morgana* (Tappan). 2. *Georg*. 3. *Johanna* L. Futottak még: *Dalia*, *Képvisező*, *Paganini*, *Cypresse*. Tot.: 10:85, 20:30, 28, 33.

VII. Regedal díj. Díj 2400 korona. 1. *Gambetta* (Tappan). 2. *Hullám*. 3. *Carolus* S. Futottak még: *Mitzi* F., *Mumpitz*, *Non Plus Ultra*, *Grom*, *Magicza*. Tot.: 10:36, 20:35, 167, 128.

(A Deutscher F. C. mérkőzései. A kettős ünnepen Prágának, a *Slavia* után legjobb csapata vendégzerepelt nálunk. A prágaiak igen előnyösen mutatkoztak be. Összjátékukban sok szépet láttunk. Különösen a fedeztető munkája volt kiemelkedő. A csatárok elég gyors, ügyes kombinációkat is láttunk tőlük, de rosszul lönek. Első napi szereplésük alapos vereséggel végződött, amidőn a *Budapesti T. C.* 3:1 arányú győzelmet aratott fölöttük. A *B. T. C.* ezuttal valóban a legszebben szerepelt. Győzelme váratlan volt, de teljesen megérdemelt. Különösen az első goal villanyozta fel a játékosokat. Tizenegyesből érték el ugyan, melyet azonban egy rendkívül veszedelmes támadásuk előzött meg. A prágaiak csak faultolással menekültek meg a biztosnak látszó goaltól, melyet azután meg is kaptak. Az első féldobban 3 goalt rugtak a magyarok, egyet pedig vendégeink. A második mérkőzésüket a *Ferencvárosiakkal* vívták meg, melynek csapata az előző napi bajnoknál annyira megsérült, hogy alig volt köztük épkezéskor játékos. A *D. T. C.* csapata pedig sokkal jobban játszott, mint az előző napon. A fedeztető mellett, még a háttérdek, sőt a kapus is feltűnő jól dolgozott. Csatárusok támadása is sokkal gyorsabb és erősebb volt. Az első féldob eredménye 1:0 volt a prágaiak javára. A mérkőzés végeredménye 4:2 a *Deutscher F. C.* javára.

(Egyéb mérkőzések. I. oszt. bajnokság. *Ferencvárosi T. C.* — *Nemzeti S. C.* 2:0. *Ferencvárosi S. E.* — *Ujpesti T. E.* 4:0. — *Magyar Kupa*. *Szenzáció* 4:1 (2:1) arányú győzelmet aratott a *Litografia* a *Postások* ellen. — III. oszt. bajnokság. *BLJE* — *VAF*. 1:1 (1:1). — *Vidéki eredmények*. *Kolozsvárt*: *MTK* — *Akadémia* 6:0 (3:0). *Győrött*: *Csepel* — *Egyetértés* 2:0 (1:0). *Aradon*: *33. F. C.* — *AAC*. 1:0 (1:0). *Piskiben*: *Törekvés* II. — *Kolozsvári Vasutasok* 2:2 (1:2). *Komáromban*: *NTC* — *Komárom* 3:1 (2:1). *Sopronban*: *SFC* — *TTC*. ifj. 1:0 (1:0). — *Külföldön*. *Troppau*: *Törekvés* S. E. — *Troppau* D. S. F. 3:2. *Bécsben*: *Sürrer Wanderers* — *WAC*.

2:1 (2:0), Berlinben: Berlin—Bécs 2:1. Prágában: Slavia—Civil Service 1:0 (0:0). Spárta—Sturm 5:2. Zürichben: Svajcz—Németország 3:2.

() Magyarország cross-country bajnoksága. Kétúton megválasztott 13 kilométer hosszú pályán rendezte a MASz. Magyarország mezei bajnokság az Aquineum körül elterülő mezőségen. A rendezés kifogástalan volt. Az egyéni bajnokságot Nagy József BBTE. nyerte meg 45 p. 55 mp. alatt. A csapatverseny győztese a MAC. 22. ponttal, második a BEAC. 52 ponttal, harmadik a MTK. 88 ponttal. Pásztor (MTK.) egy incidens után feladta a versenyt. A célhoz 33 induló közül 27-en érkeztek be s a legutolsó is időmérőnyert 54 p. 57 mp.-es idejével.

A beérkezés sorrendje: 1. Nagy József BBTE. 45 p. 55 mp. 2. Horváth István MTK 46.7 és háromnegyed. 3. Vangel Gyula MAC. 46.45. 4. Weisshaus Mihály BEAC. 47 p. 5. Bán Kálmán MAC. 47 p. 49 mp. 6. Gergely Sándor BEAC. 48 p. 7. Fekete Béla. 8. Ujhelyi MAC. 9. Auerbach MAC. csapatban: 1. MAC. 3+5+7+8+9 = 32 pont. 2. BEAC. 4+6+25+16 = 51. 3. MTK. 2+10+21+27+28 = 88 pont.

() Uszónk bécsi győzelmé. Bécs város díját a BAK nyerte, 102 m. mell, 68 m. hát és 34 m. sprint staféta: először holtverseny volt az Amatőrökkel 2 p. 48 mp. alatt, de az ismételt versenyben 2 p. 49.4 mp. alatt győztek. — Ausztria plunzing bajnoka Haase (Charlottenburg) lett 20.38 m-rel. — 204 m. főt. Scheff O. 2 p. 54.4 mp. — Víziló a Ferenczv. TC—Amateur 5:2 (1:) FTC a második félidőben óriási fölényben győz. Adam 9, Friedmann 3 gölt lött. — Wac—Union 7:0 (3:0.)

KÖZGAZDASÁG.

A Jegybank ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa — amint értesülünk — esütörtökön ülést tart. A kamatláb kérdése azonban nem kerül szóba.

A Kereskedelmi Részvénytársaság bányavállalata. Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság több elsőrendű külföldi pénzintézettel, illetve bányacéggel együttesen új bányai vállalatot alapított „Magyar Bánya- és Kohóipari Tanulmányi Részvénytársaság” czég alatt. A társaság által kiadott hivatalos kommunikében nem volt megemlítve, mennyi az új társaság alaptőkéje. Amint értesülünk, az új társaság alaptőkéje kétszáz ezer korona. A társaság célja pedig főleg az, hogy az egyes felfedezett bányaterületeket a társaság szakemberei által megvizsgálta, a bányákra az opciót megszerzi s azután a kitermelésre jónak talált területek kihasználására új társaságot alapít, a szükséges tőkével.

Kávéházi üzlet A tőzsde ma az ünnep miatt zárva volt. A kávéházban élénk magántorgalom fejlődött ki, amelyben élénk üzlet fejlődött ki. Jól volt keresve mindkét hitelrészvény, megfelelő kínálat miatt azonban árelőnyt még sem érthettek el, míg az Államvasut egészen el volt hanyagolva. A helyi értékek közül élénk érdeklődés mutatkozott a Városi villamos vasut, a Kereskedelmi R-T. és a Danubius iránt, amelyekben jó vételkezd mutatkozott, ezzel szemben a Salgó inkább kínálva mint keresve volt. Köttetett: Osztrák hitel 685 koronán, Magyar hitel 811.50—810.75—811 koronán, Jelzálog 475.25—475 koronán, Városi villamos vasut 357.50—353.50 koronán, Közúti 715 koronán, Kereskedelmi R-T. 734—735 koronán, Salgó 645—641 koronán, Danubius 391—392 koronán.

Visszaélések a magyar származás jelzővel. Súlyos vádakat emel egy munkáslap az Elster-féle gázóra gyárral szemben. A bécsi S. Elster cégnek tudvalevően Erzsébetfalván van a magyar gyára,

mely légszuszorák készítésével foglalkozik. E vállalatnak állandóan baja van a munkásaival; így legutóbb is több munkást bocsájtottak el és bérváltozást léptettek életbe. Ebből kifolyólag a szociáldemokrata „Vas- és Fémmunkások Lapja” a következőket írja:

„Beszéljünk egyszer arról is, miként csapja be ez a bécsi cég a magyar rendelők közönséget. Gázórákat tudnak gyártani Magyarországon is, ez biztos és az Elster-cég is azért tartja itt ezt a puítot, mert van vevőköre. Ebből folyólag itt kellene ezeket az órákat gyártania, de helyett évente azrével csempézi be a Bécsben készült órákat — mint nyers árut, — itt pedig csak a magyar származást bizonyító vignetát forrasztja rájuk és a hitelesítést, azután forgalomba hozza mint „magyar gyártmányú” légszuszorákat. Szóval Elsteréknek — miként annak idején a Kunz-féle vízóránál — jó a magyar piac, de hogy itt becsületes ipari tevékenységet fejtsenek ki s megbecsüljék a magyar munkásságot, az már nem kenyerük. A munkásságnak mindenesetre lesz gondja rá, hogy a hatóságok véget vessenek ennek a visszaélésnek s ha szépszerével nem tudnak rendet teremteni, az Elster-féle órák nem fognak felszerelteni magyar munkások által.”

Kiállítás a Tattersallban. Vasárnap délelőtt nyitották meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a Tattersall-telepen rendezett huszonhetedik tenyészállatvásárt és gépkiallítást. A kiállítást gróf Károlyi Mihály nyitotta meg.

Az új bortörvény ellen. A veresei szőlősgazdák az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés veresei főkjé és a veresei közigazdasági egyesület borászati szakosztálya vasárnap délelőtt Veresezen rendezett nagygyűlésén tiltakoztak az új bortörvény sérelmes rendelkezései ellen. Az ülésen Zwack Ákos hosszabb előadást tartott és a gyakorlati életből tett példákkal bizonyította, hogy az új bortörvény rendelkezései milyen súlyosan érintik nemcsak a borkereskedelmet, de a bortermelők érdekeit is. Azután dr. Seemayer Károly tartott előadást, amelyben a boritaladó eltörlésének szükségességét fejtegette.

Rendelésszerűen készült

frakk- és smoking-öltönyök

délvidékre utazóknak,

színházi és átmeneti

kabátok, elsőrangú kivitelben, divatos szabásban, jutányos árakon kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa

Budapesten, IV., Ferenczlek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

Gyors segítséget minden betegnek,

kit csuzos, köszvényes, rheumatikus fájdalmak gyötörnek csak a sok ezer esetben kipróbált

MENFOR

hoz, melynek óriási hatóereje orvosi körökben is feltűnést okozott. Ez egy zsirtalan, száraz kenőcs, melylyel nem kell sokat bajlódni; az ember egyszerűen bedörzsöli a fájdalmas testrészt, a beteg izmokat, inakat és a fájdalom meglepően gyorsan megszűnik

Egy nagy tubus 2 korona, kis tubus . . . 1 korona.

3 nagy tubus rendelésnél frankó szállítás. Rendelendő 28384

GLÜCK REZSŐ gyógyszer-tárában

Budapest, Rákóczi-ter 2. sz.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap az ország nyugati felében volt 4—6 mm. körüli mennyiségben sok helyütt eső, míg keleten az idő száraz és jobbára derült volt. A hőmérséklet emelkedésben van és meglehetősen egyenletes eloszlású. A maximum Aknasztinán 15 fok C., a minimum pedig Botfalun —4 fok C. volt.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Enyhülés és sok helyütt eső várható. (Sürgöny-prognózis: Enyhébb, sok helyütt csapadék.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány & erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A-Székes	66.5	4.0	SE	2	0	10	2
Budapest	61.2	7.6	SE	1	0	10	4
Késmárk	62.6	6.0	SE	4	3	8	3
Losonc	60.0	0.0	SW	2	0	9	4
Gyalla	60.8	5.4	SE	0	0	9	5
Budapest	62.6	6.4	S	1	0	9	4
Kerény	60.2	4.8	SW	0	0	8	3
Keszthely	60.7	5.8	SW	1	0	8	1
Pécs	61.0	7.2	NE	1	0	10	1
Zágráb	60.6	6.0	NW	2	4	9	2
Flume	59.0	9.0	SE	1	0	11	5
Szeged	60.0	0.0	SE	1	0	11	3
Temesvár	62.9	7.0	S	2	2	9	2
Nagyvárad	63.8	5.5	E	2	0	1	7
Kolozsvár	66.2	2.8	E	3	3	7	0
Nagyzeben	64.4	6.7	SSE	1	3	7	0
Szatmár	—	7.0	NE	0	0	9	—
Kger	—	9.1	NE	1	0	11	—
Arvaváralja	—	7.6	N	1	0	11	—
Selmeczbánya	—	2.8	E	4	0	7	4
Komárom	—	5.0	N	2	0	10	4
Magyar-Ovár	—	5.0	S	4	1	9	3
Sopron	—	4.4	S	0	0	7	5
Eszék	—	0.6	S	4	4	12	8
Cirkvenica	—	7.8	S	2	2	7	0
Debrecen	—	6.0	S	3	0	10	4
Kecskemét	—	0.1	S	3	0	10	3
Orsháza	—	7.6	S	0	0	10	3
Arad	—	8.8	S	1	1	9	8
Zombolya	—	6.0	S	2	1	8	2
Vasvár	—	7.3	S	3	3	6	4
Orsova	—	6.6	S	0	4	7	3

„EGYETERTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi Városi Színház
6 Szerda	Faust	Elektra	—	A masanód	Csáki és kalap	Luxemburg grófia	Napoleon	Vizi betyárok
7 Csütörtök	Faust	Tosca Magyar táncgyűveleg	—	Az obsitos	Chantecler	Luxemburg grófia	Napoleon	A pesti zsidó
8 Péntek	Faust	Romeo és Julia	—	Théodore és társa	Chantecler	Luxemburg grófia	Hollandia	Erdészleány
9 Szombat	d. n. este	Amihez minden asszony éri	Carmen	—	Théodore és társa	Chantecler	Üdvöske	Az Országos Színháztudományi Akadémia előadása.
10 Vasárnap	d. n. este	Sári bíró	A makranczos hölgy	—	A kis cukros	Sasfók	Az elvált asszony	A pesti zsidó
		Faust	—	Théodore és társa	Csáki és kalap	Luxemburg grófia	—	A bohóc

Miért vesz minden szegény és gazdag egyaránt

DIANA SÓSBORSZESZT

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó **masszirozást.**

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és meg-erősítéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a **masszirozás alatt** múlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsokék, sportférfiak

részére nélkülözhetetlen szer a **DIANA-sósborszesz.** Bedörzsölés útján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

A kik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő-szert nyerne a **DIANA-sósborszeszben.** A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derekfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálásabb szert nem találhatnak a **DIANA-sósborszesznél,** amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arczápoló-szer

a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz,** amely eltünteti a mitesszereket, az arczbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbiz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdőséget kölcsönöz.

Egyedüli készítő: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5. szám.**

A 100714/VII. b. számú módosított miniszteri rendelet értelmében a Diana-sósborszesz kereskedők által is szabadon árusítható.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA-sósborszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a **DIANA-sósborszesz** biztosan ható és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a DIANA sósborszeszt

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön, megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Aki egésznap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, írnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA sósborszesznek fodrásztermekben?

Mert köztudomásu lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál **DIANA-sósborszesznél** nincs jobb a világon.
Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.
Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.
Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.
Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.
Mert pattanások képződése ki van zárva.
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.

Köztudomásu, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ily ragadós bőrbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Eppen azért tanácsos a **DIANA-sósborszesz** befecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

Legerősebb sósborszesz!

Az egész országban mindenütt kapható.

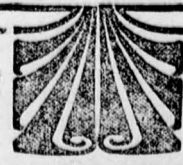

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy üveg DIANA-sósborszesz 44 fillér

Egy nagy üveg DIANA-sósborszesz 1.10 kor.

Egy legn. üveg DIANA-sósborszesz 2.20 kor.

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Savanyított káposztát, remek fehér, métermázsánként 8 kor. postaiúvegenként 1.40, savanyított paprikát, zöldbabot és paradicsomot 2.40, baracklekvárnak klgját 2.40 korért szállítja Szabó, Csongrádrol.

Salátának és zöld hagymáskának százat 3.50 kor. Spénótnak klgját 40 fillérjével szállítja Szabó, Csongrádrol.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyors írásí (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28844

Rizike gomba gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségségi csemegékről kérjen árjegyzéket. Felkai konzervgyár, Barta Jozsef Felka, Szepesm. 28006

20,000 rózsafa magastörzsű, kapható **Novák János** rózsatelepen **Székelyhíd.** Árjegyzék bérmentve. 5909

Meghülésből származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle czukorkát. Ára gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománnygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Réz és vasbutor a legolcsóbb gyári árban, részgy 30 ft. Gyermek-agy 10 ft. Angol vasagy acél szíronnyal 20 ft. Összeesukó vasagy 3 matraczezal 8.25 legjobb minőségben kapható Weisz J. Bpest. Andrássy-ut 77., bejárat a Rózsá-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Rózsá, szegfű, magastörzsűrózsafák, csak 250000, 2 éves korával, 10 drb. 20-30 K. Magastörzsű rózsafák 2 éves korával, csak ré-gíbb legjobb fajták 10 drb. 14-20 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 9-10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak ré-gíbb legjobb fajták 10 drb 7-8 K. Császárszegfűk, folyton virító 10 drb 5-10 K. Székküldés minden-hová, csomagolás beje-értve bérmentve utánvét-tel. Kezeskedem biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzéket díjtalanul. Krausz T. kivitelei kertészete. Fokete-halom. Brassó mellett.

Rekedtség biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czu-korka. 60 fillérért min-denütt kapható.

Gyümölcsfa, diszfa, rózsárgyűzőkkel ingyen szolgál Weber fa-iskolája Békásmegyeren

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kel-lékek képes nagy árjegy-zéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszo-mánnygyár Részv.-társ. Nagymező-utca E. 46.

3-4 Korona állandó napi ke-részt. Mindig szorgal-mas egyének keres-tének egy ha-risnyav-kötőbe. Könnyű, szép és állandó kereset saját otthonában. — Ingyenoktatás. Távol-ságmellekés Munkájának átvétele töünk, á-líandóan biztosítva. Kérjen Ön azonnal ingyen utasítást, a „Magyar-Keresztény Házi Ipar” Wien, XVI/2, Fredmann-gasse 11. Kérjük a címet olvashatóan írni. 70787

Parlamentí gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró ís-kola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi aka-démia tanárok által okta-tott szaktantárgyak. Az Or-szágos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfo-lyama Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küldi a Gabelsberger szak iskola. (Csak Liszt Ferenc-ztér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésűneket utánzó újabb tanfolyamok-tól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlo-, szalon-, urí szoba és irodai teljes be-rendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, te-ritők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-ztér 8. szán, ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-08.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jod-brom-gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Megle-pő gyógyeredmények a mirigyek megbetegedései, vérhajók és mindazon alkati betegségek-nél, hol a jól mint spouitum-jó alkalmazásba. Ivó, fürdő, izzasztó hidegvizkurák, szen-savas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes elsőrendű bér-házak, szanatórium, gyógyszer-tár, zongora, lawn-tennisz, tom-bolák, kirándulások. Vasúttá-lomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Állambiztalmokok, katonatisz-tek elő-utóidejében 50% ke-dvezményben részesülnek. Pro-spektussal szolgál a fürdőigaz-gatóóság. Csziz gyógyviz otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdő-igazgatóóságnál és **Edeskaty L.** főelárusítónál Budapestben.

25 koronaért készülnek saját műhelyemben mér-ték után remek szabású, finom kivitelben dívatos férfifűtőnyök vagy felöltők finom szövete-kből, Lichtman Sándor férfiszabó-mester Budapest, Rottenblüth-utca 4-A. sz. Vidékre postátominták bér-mentve helyben szabószomat kívá-natra házhoz küldöm. 28592

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak körmelegítő kályhakkal hullám-ülő-fotel és gyermek-kádak, valamint az e szakmába vágó higiénikus cikkek, jég-szekrények, szőlő és modern kivitelben, nagy választékban, jutányos áron. **WOLLNER M. H.** Budapest, V., Arany János-u. 22/a. Bálvány-u. sarok. Telefon 58-68. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rekord hangversenyleme-zek legjobbak a világon! 25 cm. mind-két oldalán bejatszva db K 2.50 10 db vásárlással K 240 — Grammofo-nok K 25.—, 35.—, 50.—, 80.—, 300.—. Fonografok Lyra K 7.—, Fonograf hangerek K 1.30. — csakis utánvétellel **SCHMÜTZER TESTVÉREK** gramofon és hangverseny-gramofonok Bu-dapest, 360000-ért 20g Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcézédulákat vesznek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes ér-tékét kifizetem. 756 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Borok. Kecskeméti 2 éves Rizling hl. 42 kor. 2 éves Bur-gundi vörös hl. 50 kor. 2 éves Kadarka hl. 40 ko-ronaért szállítok 60 literen felüli hordókban előleg beküldéssel. Továbbá pos-tán magas üvegekben Riz-ling 7 dl. 90 fillér. Burgundi vörös 7 dl. 1 kor. Kadarka finom 85 fillér, valamint kis üstön fött valódi kaj-szinbarack-pálinkát, ó- és újart a legolcsóbb áron szállít Molnár Gyula, Kec-skemét, X. ker., 159. szám. 5895

+ Soványság + Az egyedüli eredmén-ytől kísért hálszer a dr. William Harley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyer-nek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót-allást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba-josoknak nélkülözhetet-len tápszert. Kitüntette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő-levelek minden ország-ból. Dohozonként 1 frt 10 kr. Használati uta-sítással. Póráktár: **Balázs Mór** E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

Leptelenek vagyunk hozzánk érkező számtalan kér-désre egyenként válaszolni, mi-ért és ez uton értesítjük n. 6. vevőinket, hogy még csak 12, millió. **Akácza és esemete** van készletben, és pedig: 1 éves magoncok, 1000 drb. 20 cm. magas, 3 mm. erős K 250, 20-30 cm. magas, 3-6 mm. erős K 9, 50-100 cm. magas 4-8 mm. erős K 16, 100-100 cm. magas, 8-14 mm. erős K 25, 2 éves magoncok 1000 drb. 20-50 cm. magas, 3-5 mm. erős K 16, 50-100 cm. magas, 4-8 mm. erős K 20, 100-150 cm. magas, 8-15 mm. erős K. 30. 3 éves magoncok 1000 drb. 100-150 cm. magas, 10-15 mm. erős K 35, 150-200 cm. magas, 15-20 mm. erős K 45, 200-300 cm. magas, 18-30 mm. erős K 65. 2-3 éves isko-azott 1000 drb-onként 26-75 kor., magastörzsű koronás fák drb-onként 50 fillér-től feljebb. Igen nagy készlet különféle gyümölcs, szonoru, gomb, tarkalevelű, tülevevű-fákban, rózsákban, erdejese-me-tekben, stb. Képes fájregyzéket kívánatra ingyen küldi. **Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézőség** Csendlak, posta: Ferenczák, Vasm. 28745

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. eger-eknek 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, idő-járás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszi fog-ható egy éjjel drbja 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredménnyel. Székküldés utánvét mellett. **S. SCHÜLLER, Wien, III.E. Krieglberggasse 6.** Számol-eülsmerő- és közzönő-levél.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÓSE Verses regény. **Ára 3 korona.** Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT** Kapható: **LAMPÉL R.** könyvkereskedésében (Wodianer F. és fiai r.-t.), Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereske-désben.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varró-gépre, kerékpárra, könyv-vekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tisztá raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza **Tauber** VI. ker., Eötvös-utca 6/A. TELEFON 84-33.

Véd-jegy **Dió-kivonat** az ősz hajnak festésére. Régióta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a díonák zold héjából készített hajfestőszert mely a korán őszült hajnak 15 percz alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenye-színét visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50. diótej hajrestorer K 6 és 3, diókenes vagy dióolaj K 4 és 2, diópepa szakál festés, K 2, dió dupla kivonat K 6 és 4, káli-creme, glicerin szappan legfinomabb toalettszappanok 4 1 kor. Rendel-hető a feltalálónál: **MACZUSKI A.** Wien, III/2. Erdberggasse 2. Raktárak Budapestben: Török J. gyógyszer. Király-u. 12. Vértessí. Illatszert, Kristof-ter 8. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Révay-utca 12. Thallmayer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drog., Hold-utca 8. Molnár és Moser drog., Koronaherzeg-utca 11. Lux Mihály drog., Múzeum-körut 7. 28588

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méret-ben és alakban, igen ol-csón kaphatók. **Wiener A. utódánál** BUDAPEST, ÜLLŐ-UT 123. Telefon 2-80. Alapított 1886-ban. **A gyermekáldást** 2 vagy 3 számra megha-tározni, nagyon okos dolog és sok pénzmeztakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beér-kezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levél-bélyeg ellenében Frau **A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51.** 28694 **Zálogcézédulákat** vesznek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és tel-jes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653 **BUTOR** 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczák-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberen-dezéseknek, mahagoni és palisander butorok, urí szobák, angol börgarnitarak és telje en berendezett mintaszobák, keleti sző-nyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

Pótvizsgálatra, javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra elő-készít: „Szünidei Tanfo-lyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méret-ben és alakban, igen ol-csón kaphatók. **Wiener A. utódánál** BUDAPEST, ÜLLŐ-UT 123. Telefon 2-80. Alapított 1886-ban.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra megha-tározni, nagyon okos dolog és sok pénzmeztakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beér-kezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levél-bélyeg ellenében Frau **A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51.** 28694

Zálogcézédulákat vesznek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és tel-jes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27653

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda beren-dezések, réz- és ma-hagoni butorok, sző-nyegek és függönyök, valódi angol börgar-nitarak eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

Lógszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerzhe-tők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyár-ban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Zálogcézédulát, brillianst, aranyat, ezü-stöt, ékszeret és régiséget vesznek és eladok. Kértesz ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48. —

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kertkerítések, keramillapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór** épület-bontó vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

VALÓ- di francia különle-gességek (óvszerék) csakis **P. Bergueran Fils** leghíresebb párisi gyárstól legelőnyö-sebben beszerezhetők **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 50. Részletes képes ár-jegyzék ingyen és bérmentve.

Falusi otthonban könnyű mellékvédelmet ad a fa-faragás házi ipara. **Most jelent meg:**

A FA-FARAGÁS mint házi művészet. Utmutatás kezdők és haladók számára. Ismerteti **KARDOS ÁRPÁD.** Második bővítet kiadása. A szövegbe nyomott számos ábrával. Ára 1 kor. 20 fill. Kapható: **LAMPÉL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és fiai) r. t. nál. Budapest, VI. Andrássy-út 21 valamint minden könyvkereskedésben.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK tucj 1.75, 2.3, 3.00, 4.00 3 db. legfinomabb minőségű **STERYL** tőrveny-védetl legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak cséggemmel kapható **NEUMAYER LIPÓT.** BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 85. SZ. AKKERFENYHÁZ.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK tucj 1.75, 2.3, 3.00, 4.00 3 db. legfinomabb minőségű **STERYL** tőrveny-védetl legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak cséggemmel kapható **NEUMAYER LIPÓT.** BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 85. SZ. AKKERFENYHÁZ.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK tucj 1.75, 2.3, 3.00, 4.00 3 db. legfinomabb minőségű **STERYL** tőrveny-védetl legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak cséggemmel kapható **NEUMAYER LIPÓT.** BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 85. SZ. AKKERFENYHÁZ.